

An Bord um **Fhaisnéis** do Shaoránaigh
faisnéis · comhairle · tacaíocht

Rialtas na hÉireann
Government of Ireland

Tuarascáil Bhliantúil **2023**

Clár Ábhair

2023 in Uimhreacha	3	Ár Straitéis	15	Aguisíní	52
Réamhrá ón gCathaoirleach	7	Cuspóir Straitéiseach 1: Inrochtaineacht agus Seachadadh Seirbhíse	16	Cairt Seirbhíse do Chustaiméirí	53
Brollach leis an bPríomhfheidhmeannach	9	Léargais Sonraí	17	Nochtadh Cosanta 2023	55
Maidir leis an mBord um Fhaisnéis do Shaoránaigh	10	Leanúint de bheith ag cur feabhas ar Inrochtaineacht agus Feidhmiúlacht citizensinformation.ie	19	Tomhaltas Fuinnimh	56
Cé Muid Féin	10	Forbairtí Ábhair ar citizensinformation.ie in 2023	20	Maoiniú arna Sholáthar don tSeirbhís Cuideachtaí Seachadta	57
Ár bhFís	11	Seirbhísí atá Inrochtana do Chách a Fhorbairt	22	Acht na dTeangacha Oifigiúla	60
Ár Misean	11	Cuspóir Straitéiseach 2: Cumarsáid & Rannpháirtíocht	25		
Ár Luachanna	12	Cumarsáid Inmheánach agus Sheachtrach	26		
Baill an Bhoird	13	Forbairt na Cuideachtaí Seachadta Seirbhíse	36		
Cairt Eagraíochta	14	Idirchaidreamh idir BFS agus na Cuideachtaí Seachadta Seirbhíse	38		
		Mífhaisnéis agus Bréagaisnéis	40		
		Cuspóir Straitéiseach 3: Teicneolaíocht agus Tacaí	41		
		Cuspóir Straitéiseach 4: Maoirseacht a dhéanamh agus Comhoibriú	44		
		Cuspóir Straitéiseach 5: Éifeachtacht agus Éifeachtúlacht a Léiriú	49		
		Rialachas agus Rialú Inmheánach	50		
		Méadrachtaí Bunaithe ar Thorthaí chun an Tionchar a Dhéanann Seirbhísí a Léiriú	51		

2023 in Uimhreacha

láithreán gréasáin citizensinformation.ie

*Baillítear staitisticí maidir le láithreán gréasáin citizensinformation.ie trí úsáid a bhaint as Google Analytics (GA4) agus ní ghlacann siad ach le húsáideoirí a ghlac le fianáin agus iad ag brabhsáil ar an suíomh Gréasáin.

28,691,901
amharc leathanaigh ag
citizensinformation.ie

Thug
6,986,185
úsáideoir cuairt ar
citizensinformation.ie*

Ag deireadh 2023 bhí
1,358
leathanaigh ábhair ag
citizensinformation.ie

Tuairisceáin Beartais Shóisialta

8,717*
Filleann Beartas Sóisialta
*curtha isteach ag
SFSanna agus SGFS

Seirbhís Ghutháin um Fhaisnéis do Shaoránaigh

133,258
Glaonna ón tSeirbhís
Ghutháin um Fhaisnéis do
Shaoránaigh (SGFS)
freagraithe

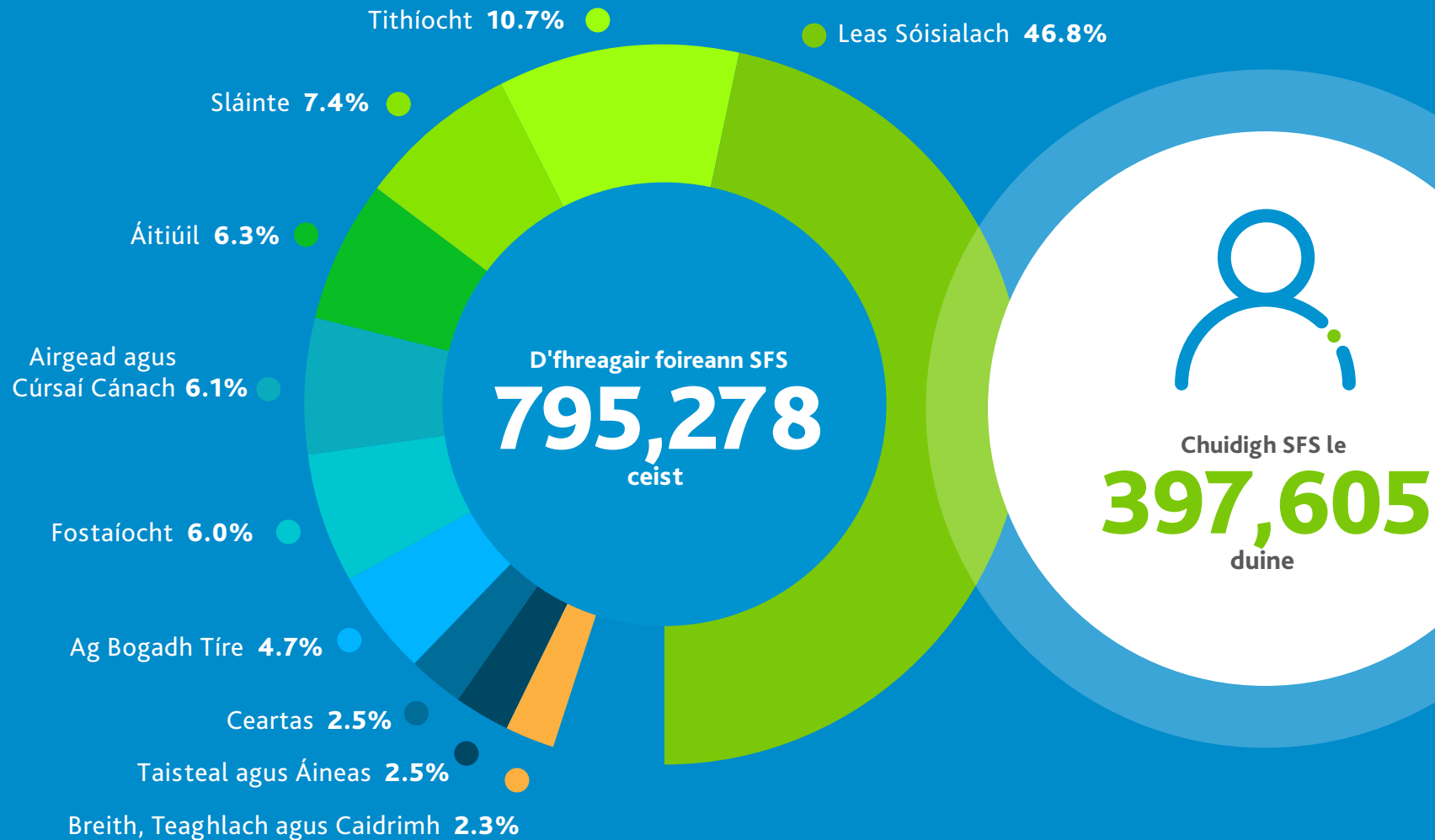

1,981
Freagraíodh comhráite
gréasáin SGFS

An tSeirbhís um Fhaisnéis do Shaoránaigh

Na 10 gCatagóir Fiosrúcháin SFS is Fearr in 2023

Abhcóideacht na Seirbhíse um Fhaisnéis do Shaoránaigh

Fhaisnéis do Shaoránaigh

3,788

cásanna abhcóideachta gearrthéarmacha

1,678

cás nua abhcóideachta fadtéarmach

2,626

cás abhcóideachta gníomhach fadtéarmach

An tSeirbhís Bhuiséadta agus Chomhairle Airgid

19,487

cliant nua SBCA

29,169

glaoch Líne Chabhrach SBCA

Tacaíocht SBCA

7,925

iarratas ón bpobal ar rochtain ar thacaíocht airgeadais i gcostais fuinnimh

1,905

fiosrúchán ó chuideachtaí SBCA

An tSeirbhís Abhcóideachta Náisiúnta do Dhaoine faoi Mhíchumas

3,125

Fiosrúcháin
tosaigh NAS

950

Cásanna nua NAS

1,775

Cásanna
gníomhacha NAS

Seirbhís Ateangaireachta na Teanga Comharthaíochta

200+

Iarrtais faoin Scéim
Dearbháin um Chuimsiú
Sóisialta TCÉ faofa ó
1 Deireadh Fómhair go
deireadh na bliana

9,785

coinní cianda ateangaireachta
arna ndéanamh ag Seirbhís
Ateangaireachta Cianda na
hÉireann de chuid SATC (IRIS)

Clár Ateangairí Theanga Chomharthaíochta na hÉireann

121

Ateangairí Teanga
Chomharthaíochta na
hÉireann cláraithe

Réamhrá ón gCathaoirleach

Catherine Heaney,
Cathaoirleach

Tá an-áthas orm tuarascáil bhliantúil an Bhoird um Fhaisnéis do Shaoránaigh don bhliain 2023 a chur i láthair. Ba é deireadh 2023 an pointe leath bealaigh de mo théarma mar Chathaoirleach, agus mar sin tá lúcháir orm go bhfuil straitéis nua na heagraíochta mar fhócas na tuarascála seo anois agus go ndearnadh dul chun cinn dá leithéid maidir le conas a fheidhmíonn struchtúir rialachais an Bhoird. Go háirithe, tugadh isteach struchtúr cúig choiste de chuid an Bhoird in 2023, a sholáthair maoirsiú ar raon iomlán ghníomhaíocht an BFS, lena n-áirítear caighdeáin agus forbairt, comhlíonadh agus tuairisciú, agus TFC, digiteach agus sonraí.

Faomhadh Straitéis an BFS 2023 – 2026 i mí Iúil 2023 agus leagann sí síos cuspóirí dúinn i réimsí mar thacú le seirbhísí duine le duine, cumarsáid, forbairtí digiteacha agus bunú méadrachta tionchair. Tá trí chroíluch eagraíochta an BFS: infhaighteacht, inbhuanaitheacht agus cuntasacht mar chúlra dár bplé agus dár gcinntí uile sa timthriall straitéise seo.

I measc na ngarspriocanna tábhachtacha i rith na bliana bhí foilsiú an athbhreithnithe ar obair dheonach sna Seirbhísí um Fhaisnéis do Shaoránaigh agus síneadh na scéime Abhaile, atá dírithe ar dhaoine a bhfuil riaráistí morgáiste fadtéarmacha acu, go dtí 2027.

D'fhág Fiona Coyne an eagraíocht mar Phríomhfheidhmeannach i mí Lúnasa, tar éis di struchtúr eagraíochta a bhunú chun an straitéis a sheachadadh agus go

Tá infhaighteacht, inbhuanaitheacht agus cuntasacht mar chúlra dár bplé agus dár gcinntí uile

leor de na gníomhaíochtaí straitéiseacha a chur ar aghaidh le linn a sealáiochta. Gabhaim buíochas le Fiona as a cuid oibre cruacha agus a tiomantas sa ról. Ba mhaith liom mo bhuíochas a ghabháil freisin le mo chomhbhaill ar an mBord, agus go háirithe le Fiona Penollar, Cearbhall O Meadhra agus Tina Leonard, a d'fhág an Bord i rith na bliana. Rinneadh roinnt ceapachán nua ar an mBord freisin, agus tháinig Mary Corcoran, Catriona Curtis, Mary Dorgan agus Stephen Lycett linn in 2023.

Táim buíoch den Aire Coimirce Sóisialaí, Heather Humphreys TD, as an tacaíocht agus an cúnamh fíorluachmhar a thug sí don BFS, agus as tacaíocht agus cúnamh a cuid oifigeach sa Roinn.

Oibríonn BFS le fiche dó Cuideachta Seachadta Seirbhíse chun seirbhísí a sholáthar a chuimsíonn faisnéis, comhairle, comhairle airgid agus abhcóideacht. Ba mhaith liom mo bhuíochas a ghabháil le baill foirne, oibríthe deonacha agus comhaltaí Boird na Seirbhísí um Fhaisnéis do Shaoránaigh,

na Seirbhísí Comhairle Airgid agus Buiséadaithe, an tSeirbhís Ghutháin um Fhaisnéis do Shaoránaigh, Tacaíocht SBCA, SBCA Náisiúnta don Lucht Siúil, Seirbhís Ateangaireachta na Teanga Comharthaíochta, an tSeirbhís Abhcóideachta Náisiúnta do Dhaoine faoi Mhíchumas agus Clár Ateangairí Theanga Chomharthaíochta na hÉireann.

Ar deireadh, táim an-tógtha i gcónaí le tiomantas na mball foirne sa Bhord um Fhaisnéis do Shaoránaigh agus ba mhaith liom buíochas a ghabháil leo as a rannpháirtíocht sa straitéis nua agus as a ndíograis í a thabhairt chun bealaigh.

Catherine Heaney,
Cathaoirleach

Brollach leis an bPríomhfheidhmeannach

Graham Long,
POF Gníomhach

Thosaigh mé mar Phríomhfheidhmeannach Gníomhach i Meán Fómhair 2023 agus ó shin i leith ba mhór an onóir dom oibriú ar phríomh-thosaíochtaí a d'eascair as straitéis nua an Bhoird. Mo bhuíochas le foireann an BFS as a dtacaíocht leanúnach, a solúbthacht agus a rannpháirtíocht leis an straitéis nua.

Bhain mé sult as dul i dteagmháil leis na Cuideachtaí Seachadta Seirbhíse agus eolas níos géire a fháil ar an raon leathan gníomhaíochtaí atá clúdaithe ag an mBord um Fhaisnéis do Shaoránaigh agus na Cuideachtaí Seachadta Seirbhíse, ó chomhairle maidir le fiacha agus riaráistí morgáiste go habhcóideacht i gcúrsaí dlí fostaíochta, ó ateangaireacht teanga chomharthaíochta go meantóirí cúirte agus forbairt ábhair.

Tugann an tuarascáil seo léargas éigin ar scála agus ar mhéid na ngníomhaíochtaí sin. Chomhlíonann BFS a shainordú le hobair leanúnach na mBord, na foirne agus oibríthe deonacha na gCuideachtaí Seachadta Seirbhíse, le tacaíocht ón Roinn Coimirce Sóisialaí agus le tiomantas Bhord an BFS agus baill foirne.

Graham Long,
POF Gníomhach

Maidir leis an mBord um Fhaisnéis do Shaoránaigh

Cé Muid Féin

Tacaíonn an Bord um Fhaisnéis do Shaoránaigh (BFS) le soláthar faisnéise, comhairle, comhairle airgid agus seirbhísí abhcóideachta don phobal. Bunaithe faoin Acht um Chomhairle 2000, tagann BFS faoi shainchúram na Roinne Coimirce Sóisialaí. Áirítear i sainordú reachtach BFS a chinntiú go bhfuil rochtain ag daoine aonair ar fhaisnéis chruinn, chuimsitheach agus shoiléir a bhaineann le seirbhísí sóisialta agus aiseolas a sholáthar ar bheartas sóisialta. Cuireann BFS roinnt seirbhísí ar fáil go díreach don phobal, lena n-áirítear citizensinformation.ie agus mabs.ie. Cuirtear seirbhísí eile ar fáil don phobal ag na cuideachtaí atá maoinithe ag BFS, ar a dtugtar Cuideachtaí Seachadta Seirbhíse.

Maoiníonn BFS dhá Chuideachta Seachadta Seirbhíse is fiche:

- Ocht Seirbhís réigiúnach um Fhaisnéis do Shaoránaigh (SFS) lena n-áirítear SFS Bhaile Átha Cliath Theas, SFS Bhaile Átha Cliath Thuaidh, SFS Laighean Theas, SFS Laighean Thuaidh, SFS Chonnacht Thuaidh & Uladh, SFS Chonnacht Theas, SFS na Mumhan Thuaidh, SFS na Mumhan Theas.
- Ocht gcinn de Sheirbhísí Comhairle Airgid agus Buiséadaithe (SBCA) réigiúnacha lena n-áirítear SBCA Bhaile Átha Cliath Thuaidh, SBCA Bhaile Átha Cliath Theas, SBCA Laighean Theas, SBCA Laighean Thuaidh, SBCA Chonnacht Thuaidh & Uladh, SBCA Chonnacht Theas, SBCA Thuaisceart na Mumhan Thuaidh, SBCA na Mumhan Theas.
- An tSeirbhís Abhcóideachta Náisiúnta do Dhaoine faoi Mhíchumas (NAS)

- Seirbhís Ghutháin um Fhaisnéis do Shaoránaigh (SGFS)
- Tacaíocht SBCA
- SBCA Náisiúnta don Lucht Siúil (NT SBCA)
- Seirbhís Ateangaireachta na Teanga Comharthaíochta (SATC)
- Clár Ateangairí Theanga Chomharthaíochta na hÉireann (RISLI)

Soláthraíonn an BFS formhaoirseacht agus infreastruchtúr do na Cuideachtaí Seachadta Seirbhíse, lena n-áirítear tacaíocht TFC. Dá réir sin, cuireann na Cuideachtaí Seachadta Seirbhíse seirbhísí túslíne ar fáil, agus is é a n-idirghníomhú le daoine den phobal a thugann faoi shainordú reachtaíochta BFS.

Ár bhFis

Éire ina bhfuil rochtain gan uaim ag gach duine ar fhoinse iontaofa, neamhspleách faisnéise, comhairle agus abhcóideachta.

Ár Misean

Soláthar seirbhísí ardchaighdeáin faisnéise, comhairle agus abhcóideachta a chumasú don phobal, bunaithe ar bhonn rialachais, córas agus caighdeán láidir.

Ár Luachanna

Infhaighteacht

Tacóimid le seirbhísí a fhorbairt agus a sholáthar ionas go mbeidh faisnéis, comhairle agus abhcóideacht iontaofa ar fáil don phobal i bhformáidí a chomhlíonann a gcuid riachtanas. Agus sin á dhéanamh againn, beidh muid faoi threoir láidir ag ár gceanglais Dualgais san Earnáil Phoiblí, ag cinntiú go

dtabharfar tús áite dóibh siúd a bhfuil an tacaíocht is mó de dhíth orthu. Oibreoidimid i gcomhar leis an Roinn Coimirce Sóisialaí, leis na Cuideachtaí Seachadta Seirbhíse, le húsáideoirí agus le heagraíochtaí eile chun seirbhísí inrochtana, gan uaim a dhearadh.

Inbhuanaitheacht

Déanfaimid breithniú ar an inbhuanaitheacht i ngach ceann dár gcinnteoireacht agus ar ár mbealaí oibre, ag cinntiú go mbeidh seirbhísí atá maoinithe ag BFS athléimneach agus oiriúnach don fheidhm san fhadtéarma.

Breithneofar an inbhuanaitheacht i ndáil lenár n-ionad oibre, leis an gcomhshaol, le maoiniú, agus, thar aon ní eile, leis an gcaoi a gcuirtear seirbhísí ar fáil don phobal.

Cuntasacht

Oibreoidimid córais láidre rialachais agus maoirseachta chun feidhmíocht a spreagadh.

Bainfimid úsáid stuama as cistí poiblí chun torthaí dearfacha a bhaint amach don phobal.

Oibreoidimid leis an Roinn Coimirce Sóisialaí, leis na Cuideachtaí Seachadta Seirbhíse agus le heagraíochtaí eile lena chinntiú go bhfuil faisnéis, comhairle agus abhcóideacht iontaofa ar fáil don phobal ar bhealach tráthúil agus inrochtana.

Is é an tAire Coimirce Sóisialaí a cheapann comhaltaí an Bhoird um Fhaisnéis do Shaoránaigh. Tréimhse cúig bliana atá i dtéarmaí comhaltaí. Déanann stateboards.ie maoirseacht ar an bpróiseas earcaíochta do chomhaltaí Boid

Baill an Bhoird

Catherine Heaney,
Cathaoirleach

Arna cheapadh ar
7 Iúil 2021

Teresa Blake

Arna cheapadh
11 Nollaig 2020

Claire Byrne

Arna cheapadh an
14 Meán Fómhair 2022

Mary Corcoran

Arna cheapadh an
12 Deireadh Fómhair 2023

Catriona Curtis

Arna cheapadh an
12 Deireadh Fómhair 2023

Orlagh Nevin

Arna cheapadh
29 Aibreán 2024

Sarah Harte

Arna cheapadh an
14 Meán Fómhair 2022

Brid O'Donovan

Arna cheapadh an
14 Meán Fómhair 2022

Ian Power

Arna cheapadh
15 Meitheamh 2016

John Saunders

Arna cheapadh
15 Meitheamh 2016

Mary Dorgan

Arna cheapadh an
12 Deireadh Fómhair 2023

Seán Sheridan

Arna cheapadh ar
17 Samhain 2015

Seamus Smith

Arna cheapadh an
14 Meán Fómhair 2022

Fiona Ward

Arna cheapadh an
12 Deireadh Fómhair 2023

Stephen Lycett

Arna cheapadh an
3 Aibreán 2023

Cairt Eagraíochta

Catherine Heaney
Cathaoirleach

Graham Long
Ceannaire Gníomhach
Oifigeach feidhmiúcháin

Caroline Mitchell
Ceann na Rannóige
Seirbhísí Corparáideacha
(Gníomhach)

Gary Watters
Bainisteoir Airgeadais

Folamh faoi láthair
Bainisteoir Seirbhísí
Corparáideacha

Tanya Cannon-Howley
Bainisteoir AD & Rialachais

Stephanie McKeown
Oifigeach Cosanta Sonraí

Rachel Downes
Ceann na Rannóige
Caighdeáin & Forbairt

Enda Connolly
Bainisteoir rFhoghlama

Mary Lyne
Bainisteoir Caighdeáin &
Forbartha

Stephanie Coleman
Bainisteoir Caighdeáin &
Forbairt Abhcóideachta
(Gníomhach)

Carmel Beirne
Ceann na Rannóige
Comhlíonadh & Tuairisciú

Claire Kellegher
Bainisteoir Comhlíonadh
Oibriúcháin & Tuairiscithe

Susan Shanahan
Bainisteoir Comhlíonadh
Airgeadais & Tuairiscithe

Bobby Barbour
Bainisteoir Cumarsáide
Abhaile / SBCA

Adrian O'Connor
Ceann na Rannóige
TFC, Digiteach & Sonraí

Cathy Gerrard
Bainisteoir Ábhar Digiteach

Geralyn McGarry
Bainisteoir Sonraí & Taighde

David Dunne
Bainisteoir TFC

Ár Straitéis

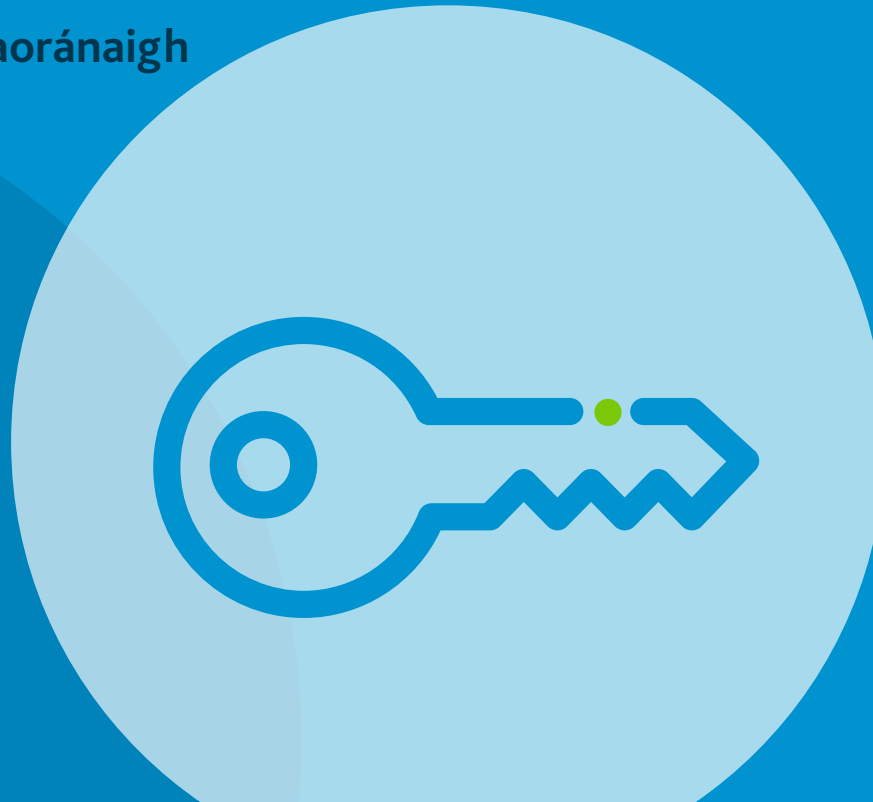
Tá baill foirne an Bhoird um Fhaisnéis do Shaoránaigh (BFS), le tacaíocht ó Bhord an BFS, i gcroílár a chinntiú go mbaintear amach straitéis an BFS go rathúil. Ina dhiaidh sin, tá tacaíocht chomhaltaí an Bhoird, fhoireann agus oibrithe deonacha na gCuideachtaí Seachadta Seirbhíse ríthábhachtach chun na tionscnaimh sa straitéis seo a sheachadadh go rathúil.

Cuspóir Straitéiseach 1:

Inrochtaineacht agus Seachadadh Seirbhíse

Inrochtaineacht ar sheirbhísí an Bhoird um Fhaisnéis do Shaoránaigh a mhéadú do chách.

Tá sé mar aidhm ag cuspóir amháin den straitéis bealaí seirbhíse a oiriúnú chun rochtain a leathnú agus freastal ar riachtanais úsáideoirí seirbhíse. Tionscnaimh I measc na dtionscnamh faoin gcuspóir seo tá léargais sonraí a fhorbairt, leanúint le feabhas a chur ar inrochtaineacht agus feidhmiúlacht citizensinformation.ie, agus tacú le seirbhísí duine le duine agus iad a chur chun cinn.

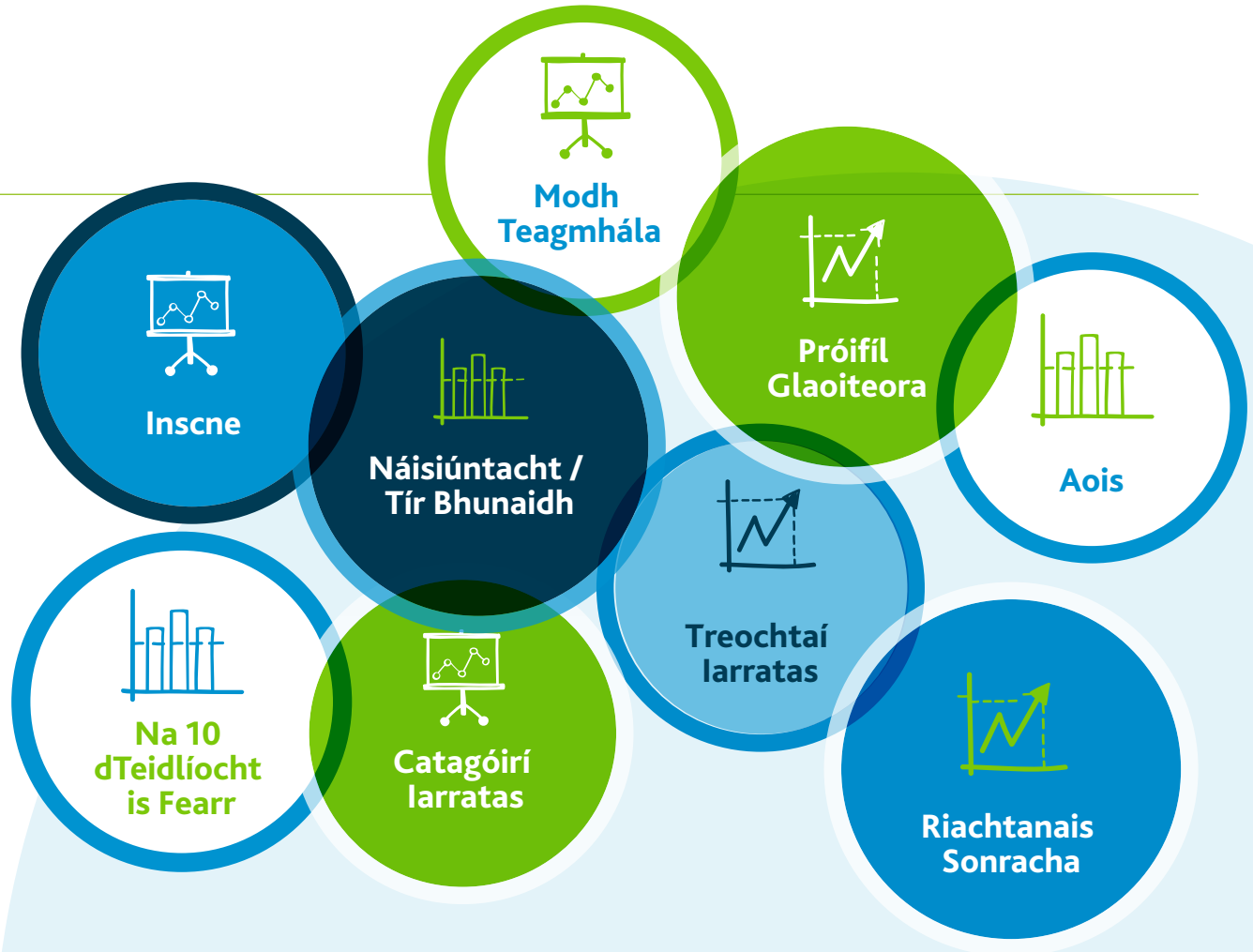
Léargais Sonraí

Mol Sonraí

Lean an fhoireann Sonraí agus Taighde ag forbairt Mol Sonraí an BFS mar phríomhstór sonraí glaoiteoirí agus fiosrúcháin, ó na Seirbhísí um Fhaisnéis do Shaoránaigh (SFS) agus ón tSeirbhís Ghutháin um Fhaisnéis do Shaoránaigh (SGFS). Soláthraíonn an Mol Sonraí anailís ar na príomhfiosrúcháin agus imní a ardaíonn daoine a thugann cuairt ar sheirbhísí, na catagóirí agus na treochtaí is airde a thagann chun cinn gach bliain agus na saincheistanna beartais a fheiceann an fhoireann laistigh de sheirbhísí a bhíonn ag cliant.

In 2023, cuireadh sonraí don SGFS leis an Mol Sonraí chun léargas a thabhairt ar na príomhfiosrúcháin a d'ardaigh cuairteoirí chuig an tseirbhís náisiúnta seo – léirigh na treochtaí sonraí don SGFS patrúin cosúla a bheag nó a mhór le líonra seirbhísí SFS.

Catagóirí sonraí atá ar fáil ar an Mol Sonraí

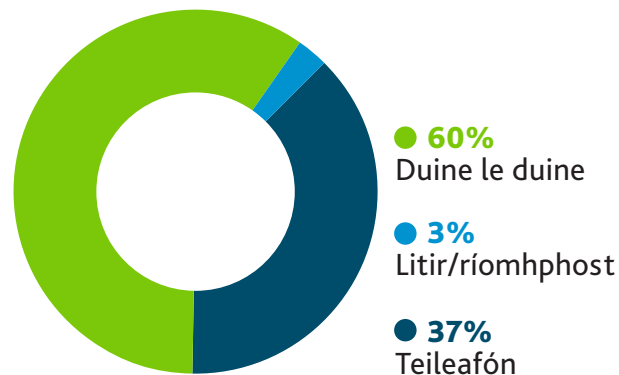

Glaoteoirí agus fiosruithe ón tSeirbhís um Fhaisnéis do Shaoránaigh (SFS)

In 2023, dhéileáil SFSanna le 397,605 glaoiteoir agus 795,278 ceist.

- B'ionann glaoiteoirí duine le duine agus 60% de na teagmhálaithe (236,661 glaoiteoir).
- Mhéadaigh líon na nglaoiteoirí duine le duine faoi os cionn 44% i gcomparáid leis an mbliain roimhe sin.
- Buail isteach a bhí i 93% de ghlaoteoirí aghaidh le duine agus ba choinní iad 7%.
- Ba iad Leasa Shóisialaigh, Tithíocht agus Sláinte na 3 chatagóir ceisteanna ba mhó.

Modh teagmhála

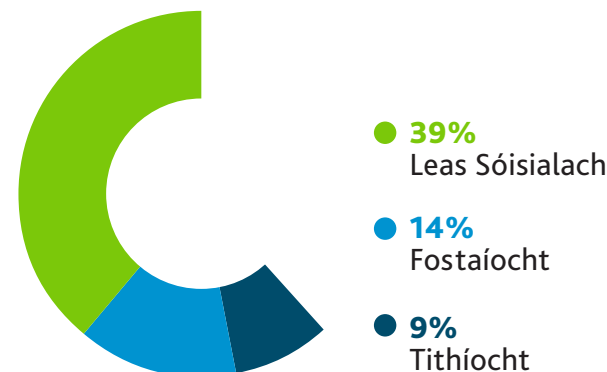

Seirbhís Ghutháin um Fhaisnéis do Shaoránaigh (SGFS) glaoiteoirí agus fiosruithe

In 2023, d'fhreagair an SGFS 133,258 glao agus 1,981 comhrá gréasáin.

Ba iad Leasa Shóisialaigh, Fostaíocht agus Tithíocht na 3 chatagóir ceisteanna ba mhó.

Na 3 chatagóir ceisteanna is mó SGFS

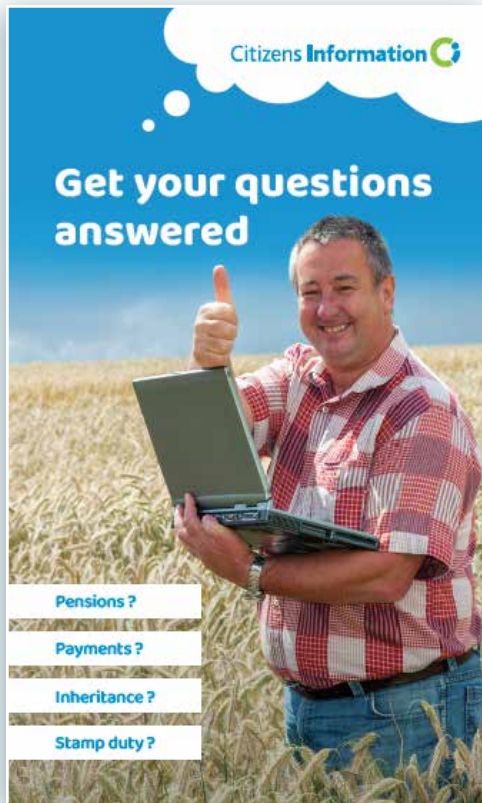

Tuairisceáin Beartais Shóisialta

Cuireann an tSeirbhís um Fhaisnéis do Shaoránaigh (SFS) agus an tSeirbhís Ghutháin um Fhaisnéis do Shaoránaigh (SGFS) Tuairisceáin Beartais Shóisialta faoi bhráid an BFS chun aird a tharraingt ar na fadhbanna a bhíonn ag glaoiteoirí maidir le rochtain a fháil ar sheirbhísí sóisialta nó poiblí.

Cuireadh 8,717 Tuairisceán Beartais Shóisialta isteach in 2023. Bhain an BFS úsáid as na sonraí seo in aighneachtaí agus páipéir faisnéise don Rialtas, do rialtóirí agus do ghníomhaireachtaí eile i rith na bliana. Bhí an chuid is mó de na tuairisceáin seo (42%) dírithe ar imní leasa shóisialaigh, beagnach 20% ar thithíocht agus bhain 10% le saincheisteanna airgid agus cánach.

Leanúint de bheith ag cur feabhas ar Inrochtaineacht agus Feidhmiúlacht citizensinformation.ie

Trácht ar an Láithreán Gréasáin

In 2023, chonaic 6,986,185 úsáideoir an suíomh gréasáin um Fhaisnéis do Shaoránaigh agus 28,691,901 amharc ar leathanaigh. Tháinig níos mó ná 4.3 milliún dár n-úsáideoirí ó chuardach Google agus tháinig 2.5 milliún go díreach chuig an suíomh Gréasáin ó nasc nó tríd an URL a chlósáil isteach ina mbrabhsálaí.

In 2023, ba iad na 5 leathanach is mó ar tugadh cuairt orthu ar an suíomh gréasáin ná:

1. **Pinsean Stáit (Ranníocach)** (374,483 amharc ar leathanaigh)
2. **Sochar Breoiteachta** (318,442 amharc ar leathanaigh)
3. **Íocaíocht Teaghlaigh Oibre** (307,195 amharc ar leathanaigh)
4. **Liúntas Breosla** (306,037 amharc ar leathanaigh)
5. **Laethanta Saoire Poiblí** (299,672 amharc ar leathanaigh)

Tá 15 chatagóir ar an suíomh gréasáin. In 2023, ba iad na 5 chatagóir ba mhó ar breathnaíodh orthu ná:

1. **Leas Sóisialach** (28% d'iomlán na n-amharc ar na leathanaigh)
2. **Fostaíocht** (13.5%)
3. **Tithíocht** (9%)
4. **Airgead agus Cúrsaí Cánach** (8%)
5. **Ag Bogadh Tíre** (7%).

Forbairtí Ábhair ar citizensinformation.ie in 2023

Faoi dheireadh na bliana, bhí 1,358 leathanach ábhair ag citizensinformation.ie

Ba é **Leas Sóisialach** an chatagóir is gnóthaí ar citizensinformation.ie. Bhí tionchar ag nuashonruithe buiséid agus athruithe ar rátaí íocaíochtaí leasa shóisialaigh ag tús na bliana ar bheagnach gach leathanach.

Tháinig raon leathan nuashonruithe ar **fhostaíocht** tar éis athruithe reachtaíochta lena n-áirítear leathanaigh nua ar shaoire bhreiteachta agus ar phá breoiteachta, saoire gan phá do chúram leighis agus saoire foréigean baile.

Cuireadh nuashonruithe nua ar chinnteoireacht chuidithe leis an gcatagóir **Sláinte** tar éis thosach feidhme an Achta um Chinnteoireacht Chuidithe (Cumas) 2015.

Tháinig méadú suntasach ar líon na n-úsáideoirí agus na n-amharc ar leathanaigh (12%) sa **tithíocht** le leathanaigh nua ar thithe folmha agus scéimeanna chun lochtanna a réiteach. D'fhógair Buiséad 2024 síneadh na Scéime Cúnaimh le Ceannaigh go dtí 2025 agus tugadh isteach creidmheas cánach ús morgáiste nua.

Cuireadh leis an **Oideachas**, fo-chatagóir nua ar Bhreisoideachas agus Oiliúint le faisnéis ar an gClár Oideachais Treasach nua.

In 2023, bhí trácht leanúnach ar an rannán tiomnaithe ar an suíomh gréasáin a chuir faisnéis ar fáil do dhaoine ón Úcráin a bhfuil cónaí orthu in Éirinn.

Cuireadh daichead a dó leathanach nua le citizensinformation.ie i rith na bliana. Faoi dheireadh na bliana, bhí 1,358 leathanach ábhair ag citizensinformation.ie (a ndearnadh athbhreithniú ar 85% díobh in 2022 nó 2023).

Inrochtaineacht an Laithreáin Gréasáin

Rinneadh feabhsuithe suntasacha ar inrochtaineacht citizensinformation.ie in 2023 lena n-áirítear feabhsuithe loingseoireachta, feidhmiúlacht fócais, codarsnacht dathanna, agus caighdeánú eilimintí liosta i leathanaigh mhodha agus innéacs na bhfianán. Mar thoradh air seo bhí scór 82.2% inár scór inrochtaineachta ó athbhreithniú domhain an Údaráis Náisiúnta Míchumais don bhliain 2023. Rinneadh obair bhreise tar éis an athbhreithnithe seo, rud a d'fhág gur tháinig ardú breise ar ár scór tuairisce seachtainiúil go dtí beagnach 94%.

Gníomhaireacht Náisiúnta um Litearthacht Aosach Prionsabail an Bhéarla

An Ghníomhaireacht Náisiúnta Litearthachta d'Aosaigh Cuireadh prionsabail Bhéarla Soiléir i bhfeidhm ar fud an tsuímh ghréasáin le hoiliúint mhíosúil ar leith i mBéarla Soiléir. Tá an BFS ag obair go gníomhach chun réimsí a aithint agus aghaidh a thabhairt orthu le tuilleadh feabhais a chur orthu mar chuid dár dtiomantas eispéireas cuimsitheach ar líne a sholáthar do gach úsáideoir.

94%

De bharr feabhsuithe suntasacha ar ár n-inrochtaineacht láithreáin ghréasáin, fuarthas scór tuairisce seachtainiúil de bheagnach 94%

Seirbhísí atá Inrochtana do Chách a Fhorbairt

Cuideachtaí Seachadta Seirbhíse

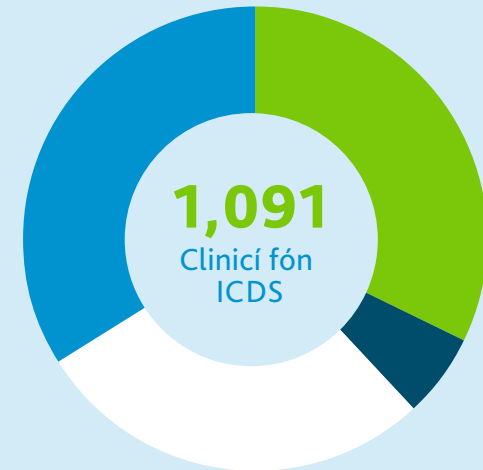
Chuir 90 Ionad Faisnéise do Shaoránaigh (IFS) seirbhísí faisnéise, comhairle agus abhcóideachta ar fáil ar fud na tíre le 18 for-rochtain ócáideach agus 7 gclinic in-rochtana príosúin.

Chuir 58 oifig de chuid na Seirbhíse Buiséadta agus Comhairle Airgid seirbhísí comhairle airgid agus buiséadaithe ar fáil agus bhí 26 ionad for-rochtana corruair i bhfeidhm.

ICDS

Cuireann an Bord um Fhaisnéis do Shaoránaigh (BFS) maoiniú ar fáil d'Ionad Comhairle Dlí Saor in Aisce (ICDS), eagraíocht neamhrialtasach a bhfuil sé mar aidhm aici rochtain chomhionann ar cheartas a chur chun cinn. Tugann BFS maoiniú do ICDS chun sraith clinicí gutháin a éascú a sholáthraíonn faisnéis dlí saor in aisce agus faoi rún don phobal. In 2023, reáchtáil ICDS 1,091 clinic gutháin ICDS, agus ba é an dlí Teaghlaigh (34%), Fostaíocht (28%), agus hUachta/Probháide (5.8%) na trí chineál fiosrúchán dlí is coitianta ó ghlaointeoirí.

Miondealú ar ghlaonna chuig ICDS

- 34% An Teaghlach
- 28% Fostaíocht
- 5.8% Uacht/Probháid
- 32.2% Eile

Tá Seirbhís Faisnéise do Shaoránaigh Laighean Theas maoinithe ag BFS chun Oifigeach Faisnéise Príosún a fhostú.

Eolas a Thabhairt do Phríosúnaigh i gCúige Laighean Theas

Tá Seirbhís Faisnéise do Shaoránaigh Laighean Theas (SFSLT) maoinithe ag BFS chun Oifigeach Faisnéise Príosún a fhostú. D'oibrigh BFS le SFSLT chun an tseirbhís in-rochtana seo a fhorbairt.

- Tá socrú seirbhíse le fada an lá idir Ionad Faisnéise do Shaoránaigh Phort Laoise agus Príosúin Phort Laoise agus Lár na Tíre chun 'faisnéis in-rochtana' a sheachadadh chuig na príosúin seo.
- D'oibrigh an fhoireann Cúraim agus Athshlánaithe i Seirbhís Phríosúin na hÉireann le SFSLT chun seirbhís chaighdeánaithe um Fhaisnéis do Shaoránaigh a sholáthar do phríosúin eile in Éirinn a fhiosrú.

Forbairtí In-Rochtana i bPríosúin na hÉireann 2023:

- Sheachaid in-rochtain Phríosún Luimnigh a chéad chlinic faisnéise i bPríosún na mBan ar 4 Meán Fómhair 2023.

- Tá clínic in-rochtana míosúil á fhorbairt i bPríosún Chorcaí.
- Cuireadh tús arís le seirbhís in-rochtana míosúil ag Príosún Chnoc Seimre i mí na Nollag.

Cruthaíodh dhá fhíseán faisnéise, 'Do Cheadúnas Tiomána a Athnuachan ón bPríosún' agus 'Iarracht ar an bPinsean Stáit Ranníocach ón bPríosún' do Chainéal Teilifíse inmheánach an Phríosúin.

Teanga Chomharthaíochta na hÉireann Scéim Dearbháin

In 2023, d'oibrigh an Bord um Fhaisnéis do Shaoránaigh (BFS) i gcomhar le Seirbhís Ateangaireachta na Teanga Comharthaíochta (SATC) chun cuimsiú sóisialta a fheabhsú do dhaoine fásta Bodhra na hÉireann. Soláthraíonn Scéim Dearbhán Theanga Chomharthaíochta na hÉireann (TCÉ) dá bharr dearbháin a íocann as ateangairí TCÉ chun dul in éineacht le daoine fásta Bodhra chuig raon imeachtaí sóisialta, cultúrtha, leighis, poiblí agus oideachais.

Bhain deiradh 2023 le haghaidh Scéim Dearbhán TCÉ as léargais a fuarthas ó thionscadal píolótach a reáchtáladh ó Iúil go Deireadh Fómhair 2021.

Ó seoladh Scéim Dearbhán TCÉ an 1 Deireadh Fómhair go dtí deireadh mhí na Nollag 2023, d'fhaomh SATC níos mó ná 200 iarratas dearbhán.

Físeáin Teanga Chomharthaíochta na hÉireann

In 2023, tháinig an BFS roinnt físeáin dírithe ar an bpobal Bodhar in Éirinn:

- Aistríodh an leathanach 'Fúinn' den suíomh gréasáin citizensinformation.ie go Teanga Chomharthaíochta na hÉireann (TCÉ). Cuireadh é seo chun cinn go forleathan ar ár gcainéal meáin shóisialta.
- Físeáin eolasacha TCÉ faoi SBCA foilsithe ar Facebook agus Twitter.
- Físeán bolscaireachta TCÉ don Chomórtas Náisiúnta Treabhdóireachta.
- Físeán bolscaireachta TCÉ do Sheachtain Feasachta na mBodhar.

'Bí Cairdiúil le Teanga Chomharthaíochta na hÉireann Ar Líne'

Sheol an Bord um Fhaisnéis do Shaoránaigh agus an tIonad do Staidéar na mBodhar, Coláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath treoirlínte 'Bí Cairdiúil le Teanga Chomharthaíochta na hÉireann Ar Líne', comhoibriú a leagann béim ar a thábhachtaí atá sé go roinneadh comhlachtaí san earnáil phoiblí faisnéis thábhachtach ar líne ag baint úsáide as físeáin Theanga Chomharthaíochta na hÉireann (TCÉ) aistrithe ag ateangairí Bodhra.

Is í TCÉ tríú teanga oifigiúil an Stáit agus iarrann 'Bí Cairdiúil le Teanga Chomharthaíochta na hÉireann Ar Líne' ar chomhlachtaí san earnáil phoiblí ábhar scríofa tábhachtach a aistriú ar líne go TCÉ le go mbeidh rochtain níos fearr ag an bpobal Bodhar air.

Seoladh na treoirlínte 'Bí Cairdiúil do TCÉ Ar Líne' le linn na seachtaine Feasachta ar Bhodhaire agus d'fhreastail 150 ionadaí ó raon eagraíochtaí earnála poiblí agus comhlachtaí leasmhara eile ar sheimineár faisnéise.

Cuspóir Straitéiseach 2:

Cumarsáid & Rannpháirtíocht

Cumarsáid agus rannpháirtíocht a fhorbairt le foireann an Bhoird um Fhaisnéis do Shaoránaigh, Cuideachtaí Seachadta Seirbhíse agus an pobal.

I gcuspóir a dó den straitéis cuirfidh an Bord um Fhaisnéis do Shaoránaigh (BFS) roinnt straitéisí i bhfeidhm, lena n-áirítear maidir le cumarsáid inmheánach agus sheachtrach agus forbairt foirne. Cuirfear béim ar leith ar rannpháirtíocht idir an Bord agus na Cuideachtaí Seachadta Seirbhíse. Ina theannta sin, féachfaidh BFS ar ról a fhiosrú maidir le cur i gcoinne na mífhaisnéise agus na bréagaisnéise.

Cumarsáid Inmheánach agus Sheachtrach

Cumarsáid Inmheánach

In 2023, rinne an Bord um Fhaisnéis do Shaoránaigh:

- Earcaíodh Feidhmeannach Cumarsáide agus Gnóthaí Poiblí agus Oifigeach Feidhmiúcháin Cumarsáide chun an fheidhm chumarsáide a fhorbairt.
- Seoladh an chéad Choiste um Chumarsáid Inmheánach de chuid an BFS a sheachaid nuachtlitir foirne nua agus a rinne cur i láthair ar Chumarsáid Inmheánach ag Lá Foirne an BFS 2023.
- Forbraíodh teimpléid chumarsáide agus seisiúin faisnéise cumarsáide d'fhoireann an BFS.
- Tugadh isteach hallaí baile eagraíochta chun tacú le seachadadh Straitéis an BFS.

Comhionannas na hEarnála Poiblí agus Cearta Daonna

Lean Grúpa Oibre um Dhualgas Earnála Poiblí an Bhoird um Fhaisnéis do Shaoránaigh (BFS) lena chuid oibre in 2023 i roinnt réimsí éagsúla. Áiríodh leis an obair seo sainoilúint ar Dhualgas Earnála Poiblí, ardú feasachta agus tuisceana ar fhoirmeacha míchumais i measc na mball foirne, agus athbhreithniú ar fhoirmeacha agus ábhair acmhainní daonna. Áiríodh leis freisin cur chun cinn leanúnach feasachta ar shaincheisteanna cearta daonna do bhaill foirne, Cuideachtaí Seachadta Seirbhíse agus don phobal. Leagtar amach i bPlean Gníomhaíochta an ghrúpa oibre 2022 – 2024 an obair a dhéanfar i gcomhar le foirne BFS eile.

D'eagraigh an Grúpa Oibre um Dhualgas Earnála Poiblí suirbhé foirne chun a dtuairimí a fháil ar na príomh-shaincheisteanna agus tosaíochtaí don BFS maidir le Dualgas na hEarnála Poiblí. Thug BFS tús áite do dhearcaí comhionannais agus cearta daonna ina bheartas sóisialta agus obair thaighde agus rinneadh dul chun cinn coimisiúnaithe taighde ar Chúrsaí Comhionannais in 2023. Bhí fócas láidir comhionannais ag

ár n-aighneachtaí beartais mar fhreagra ar chomhairliúcháin bheartais phoiblí agus chuimsigh siad rannchuidiú ar chomhtháthú imirceach agus rochtain ar chúnamh dlíthiúil sibhialta. In iniúchadh sonraí seachtrach a tugadh chun críche in 2023 rinneadh moltaí chun bailiú agus anailís sonraí comhionannais (lena n-áirítear inscne, míchumas agus tír thionscnaimh) a fheabhsú.

Le linn 2023 freisin, d'eagraigh an Grúpa Oibre um Dhualgas san Earnáil Phoiblí na seimineáir seo a leanas don fhoireann:

- Lá Eitneachas Lucht Siúil na hÉireann (1 Márta) Labhair an Seanadóir Eileen Flynn faoi idirdhealú leanúnach agus stiogma i gcoinne an Lucht Siúil agus an obair thábhachtach a chuireann an BFS, agus an SBCA Náisiúnta don Lucht Siúil ar fáil don phobal.
- Leag na Seanadóirí Fintan Warfield agus Jerry Buttimer béim ar an tábhacht a bhaineann le glacadh, comhionannas agus cuimsiú do gach duine sa tsochaí le linn Mhí Bród i mí an Mheithimh. Labhair na

Seanadóirí faoina n-eispéiris phearsanta agus an tábhacht a bhaineann le cumhacht a thabhairt do dhaoine a nguth a aimsiú.

- Ar Lá Domhanda na nDaoine gan Dídean (10 Deireadh Fómhair) labhair an tAthair Peter McVerry faoina chuid oibre ó 1979 nuair a d'oscail sé brú do dhaoine óga gan dídean suas go dtí a abhcóideacht leanúnach inniu.
- Ar an 14 Samhain, roinn John Lonergan, iar-Ghobharnóir Príosúin, a thaithí ag obair sa chóras príosúin le breis agus 42 bliain agus labhair freisin faoin tábhacht a bhaineann le folláine phearsanta.

Tá an fhoireann Acmhainní Daonna (AD) freagrach as cultúr eagraíochtúil dearfach a bhunú agus a chothabháil.

Trí bheartais agus cleachtais a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm a chothaíonn cothroime, trédhearcacht agus meas, cabhraíonn AD le timpeallacht oibre thacúil agus chuimsitheach a chothú.

In 2023, chuir an Bord um Fhaisnéis do Shaoránaigh (BFS) Beartas Oibre Cumaisc i bhfeidhm go foirmiúil mar fhreagra ar thabhairt isteach Chreat Beartais Oibre Cumaisc na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe d'Eagraíochtaí na Státseirbhíse. Tá gealltanais tugtha ag BFS athbhreithniú a dhéanamh ar an mbeartas seo in 2024.

Tá baint ag an bhfoireann AD le go leor tionscnamh a rolladh amach san eagraíocht i gcomhar le hobair Ghrúpa Oibre Dualgais na hEarnála Poiblí.

Tá an fhoireann AD ag obair faoi láthair ar an Lámhleabhar Fostaithe a nuashonrú agus ag an am céanna ag nuashonrú na mbeartas reatha de réir luachanna na heagraíochta i gcomhairle leis an nGrúpa Oibre ar Dhualgas san Earnáil Phoiblí.

Aighneachtaí Beartais

I rith 2023, rinne foireann Sonraí agus Taighde an BFS 16 aighneacht beartais san iomlán bunaithe ar shonraí agus léargais a chuir na Cuideachtaí Seachadta Seirbhíse (CSS) ar fáil thar raon leathan réimsí beartais shóisialta agus phoiblí:

[An Straitéis Náisiúnta um Imeascadh Imirceach](#) (Samhain 2023)

Rinne BFS an aighneacht seo mar fhreagra ar chomhairliúchán na Roinne Leanaí, Comhionannais, Míchumais, Imeasctha agus Óige ar straitéis náisiúnta nua do lánpháirtiú imirceach. Tharraing an aighneacht aird ar an ionadaíocht sách ard imirceach i measc na gcliant sna Seirbhísí um Fhaisnéis do Shaoránaigh (SFS) – in 2023, taifeadh 24% de ghlaiteoirí chuig SFSanna (áit ar tugadh faoi deara an tír thionscnaimh¹) mar imircigh.

[Comhairliúchán ón gCoimisiún Tithíochta ar bheartas tithíochta](#) (Aibreán 2023)

Bhí aighneacht an BFS seo chuig an gCoimisiún Tithíochta ar bheartas tithíochta fadtéarmach bunaithe ar an leibhéal suntasach fiosrúchán a bhaineann le tithíocht ar dhéileáil na seirbhísí leo. Tugann an aighneacht faoi deara an bunriachtanas atá le hearnáil feabhsaithe tithíochta sóisialta atá maoinithe ag an Stát.

Rinne foireann Sonraí agus Taighde an BFS 16 aighneacht beartais san iomlán bunaithe ar shonraí agus léargais a chuir na Cuideachtaí Seachadta Seirbhíse ar fáil

¹ Taifeadh tír thionscnaimh do 62% de ghlaiteoirí (245,954) chuig Seirbhísí um Fhaisnéis do Shaoránaigh in 2023

Aighneacht Réamhbhuiséid BFS do Bhuiséad 2024 (Lúnasa 2023)

Tugann Aighneacht réamhbhuiséid an BFS léargas luachmhar ar an raon leathan saincheisteanna a bhfuil Cuideachtaí Seachadta Seirbhíse (SDCanna) ag gabháil dóibh agus gníomhach leo le cliaint. In aighneacht 2023 Tosaíochtaí Bhuiséad 2024 – Leordhóthanacht Ioncaim, Tithíocht, Seirbhísí Poiblí agus Sóisialta agus Bearta Cuimsithe Airgeadais, díriodh ar na deacrachtaí do chliaint de bharr ioncam neamhleor, costais ag ardú agus rochtain a fháil ar sheirbhísí poiblí.

Is obair leantach é Torthaí Bhuiséad 2024 ar an mbuiséad a rianaíonn moltaí a rinneadh inár nAighneacht Réamhbhuiséid de réir na mbeart a fógraíodh sa Bhuiséad. Bhí go leor de na hábhair imní a chuir na SDCanna in iúl i bhforálacha buiséadacha an Rialtais do 2024. Léiríonn sé seo an tábhacht a bhaineann leis an aiseolas seo chun na saincheisteanna agus na dúshláin níos leithne atá os comhair an phobail gach bliain a léiriú agus is léiriú é ar ábharthacht leanúnach obair na seirbhísí seo.

An Straitéis Náisiúnta Frithfhaisnéise (Deireadh Fómhair 2023)

Straitéis an Bhoird um Chúnadh Dlíthiúil 2024 - 2026 (Meán Fómhair 2023)

Athbheithniú ar an Earnáil Phríobháideach Chónaithe ar Cíos (Lúnasa 2023)

Athbheithniú ar an Scéim Fóirdheontais Pá (RCS) (Iúil 2023)

Cárta Leighis/Cártaí Cuirte DG Imní (Seirbhís Aisíocaíochta Cúraim Phríomhúil FSS) (Meitheamh 2023)

Na Rialacháin um Achomhairc Leasa Shóisialaigh (Bealtaine 2023)

Teaghlach, Cúram agus Inscne – Comhairliúchán reifrinn ar an mBunreacht (Bealtaine 2023)

Córas Cánachais Phearsanta – An Roinn Airgeadais (Aibreán 2023)

Straitéis Bealaí chun Oibre 2021 - 2025: Athbheithniú Meántearma An Roinn Coimirce Sóisialaí (Márta 2023)

Na Coimisinéirí Ioncaim - Saincheisteanna rochtana do chliaint SFSanna (Márta 2023)

Togra Tuí ar an Scéim Um Shochar Cuardaitheora Poist a Bhaineann le Pá (Feabhra 2023)

Athbheithniú ar an Scéim um Chúnadh Dlíthiúil Sibhialta (Feabhra 2023)

An Roinn Coimirce Sóisialaí (RCS) Straitéis 2023-2026 (Feabhra 2023)

Rannpháirtíocht Beartais

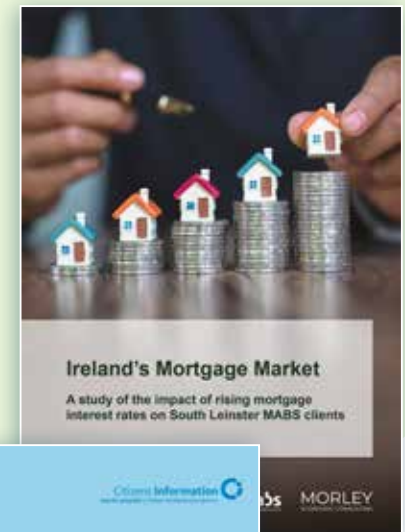
Chomh maith le haighneachtaí foirmiúla, chuaigh an Fhoireann Sonraí agus Taighde i dteagmháil go díreach le fóraim bheartais éagsúla agus tionscnaimh líonra chun aird a tharraingt ar ábhair imní dár n-úsáideoirí seirbhíse - ag teacht le sainordú reachtach an BFS. Le linn 2023, áiríodh leis seo rannpháirtíocht ar raon leathan saincheistanna amhail athchóiriú ar íocaíochtaí míchumais, soláthar cártaí leighis, rochtain ar sheirbhísí na gCoimisinéirí Ioncaim, athchóiriú ar chúnamh dlíthiúil, bochtaineacht fuinnimh agus eisiámh digiteach.

Thug ionadaithe ón tSeirbhís Abhcóideachta Náisiúnta do Dhaoine faoi Mhíchumas (an NAS) agus ón tSeirbhís Bhuiséadta agus Chomhairle Airgid (SBCA) aghaidh freisin ar sheisiúin de Chomhchoistí Oireachtais ar leithligh le linn 2023, ag baint úsáid as na sonraí agus na léargais óna gcuid oibre chun cur le díospóireacht agus le lucht déanta beartas a chur ar an eolas faoi ábhair shonracha.

Scéim Deontais Beartais Shóisialta

Cuireann an BFS maoiniú ar fáil do Chuideachtaí Seachadta Seirbhíse (SDCanna) tríd an Scéim Deontais Bhliantúil um Beartas Sóisialta a bhfuil sé mar aidhm aici tacú le hobair bheartais shóisialta agus í a chur chun cinn ag leibhéal réigiúnach agus áitiúil. Le linn 2023, d'fhoilsigh SBCA Laighean Theas tuarascáil, Margadh Morgáiste na hÉireann: Staidéar ar thionchar rátaí úis morgáiste atá ag ardú ar chliant SBCA Laighean Theas) a mhaoinítear faoin scéim seo. Rinneadh imscrúdú sa tuarascáil ar thaithí a gcliant ar na méaduithe le déanaí ar rátaí úis morgáiste.

Chabhraigh Scéim Deontais Beartais Shóisialta an BFS freisin le Seirbhís Faisnéise do Shaoránaigh Laighean Theas chun taighde a dhéanamh ar an ngaol idir eisiámh digiteach agus neamhspleáchas airgeadais i measc daoine scothaosta i gContae Chill Mhantáin. Coimisiúnaíodh Athbhreithniú ar Chumas Daoine Scothaosta rochtain a fháil ar Sheirbhísí Airgeadais ar Líne agus a nGnóthaí Airgeadais féin a Dhéanamh go Neamhspleách.

Nuashonruithe Beartais Shóisialta

Informing Policy.

CIB Social Policy and Research News

Eisíodh Nuashonrú Beartais Shóisialta, an BFS, ciorclán ráithiúil ríomhphoist a dhíríonn ar bheartas sóisialta agus ar obair thaighde an BFS agus ár SDCanna chuig breis agus 800 síntiúsóir ríomhphoist. Foilsítear an nuashonrú ar an suíomh gréasáin freisin.

An Comórtas Náisiúnta Treabhdóireachta 2023

- Chuir an Bord um Fhaisnéis do Shaoránaigh (BFS) fáilte roimh an Uachtarán Micheál D Ó hUiginn agus Saidhbhín Uí Uiginn a labhair le speisialtóirí ó na Seirbhísí um Fhaisnéis do Shaoránaigh (SFS) agus ón tSeirbhís Bhuiséadta agus Chomhairle Airgid (SBCA) faoina gcuid oibre tábhachtach chun faisnéis, comhairle agus abhcóideacht a sholáthar do dhaoine ar fud na tíre.
- D'fhreastail os cionn 6,800 duine ar mharcshlua 'Putting You First' an BFS ag an ócáid.
- Bhí 498 fiosrúchán san iomlán ag SFS ó 243 duine a d'fhreastail ar an ócáid.
- Thug speisialtóirí an SBCA 4,000 pacáiste faisnéise amach.

Bhí Abhaile agus SBCA ar taispeáint freisin ag Seó Samhraidh Chorcaí i mí an Mheithimh, agus ag Seó Talmhaíochta Thulach Mhór i mí Lúnasa.

Sa phictiúr ó dheis go clé: Eimear Guiney, Siobhan Slevin, Matt Mulvey, Michelle O'Hara, Bainisteoir Réigiúnach SBCA Laighean Theas, An tUachtarán Michael D Higgins, Sabina Higgins, Clodagh Browne, Graham Long, Príomhfheidhmeannach Gníomhach BFS.

Sa phictiúr ó dheis go clé: Graham Long, Príomhfheidhmeannach Gníomhach BFS, An tUachtarán Michael D Higgins, Sean Carpenter agus Nicole Boyle, SBCA/Abhaile.

Fógra ó Abhaile

- Fógraíodh síneadh a chur leis an scéim Abhaile – an tSeirbhís Náisiúnta Réitigh do Riaráistí Morgáiste atá Maoinithe ag an Stát ar 26 Iúil 2023. Cuireadh síneadh ceithre bliana eile leis an scéim go dtí deireadh 2027. Áiríodh leis seo síneadh a chur le seirbhís Riaráistí Morgáiste Tiomnaithe an SBCA. Cinnteoidh an síneadh seo go dtacófar leo siúd a bhfuil riaráistí morgáiste fadtéarmacha acu.
- Bhí dhá fheachtas feasachta Abhaile ar siúl, an chéad cheann ag tosú ar an 24 Aibreán agus ar siúl go dtí an 4 Meitheamh agus thosaigh an dara ceann ar an 18 Meán Fómhair go dtí an 5 Samhain. Tháinig méadú 5% ar an meán ar líon na nglonna ar Líne Chabhrach an SBCA agus tháinig méadú 11% ar an meán ar líon na gcuairteanna ar mabs.ie le linn an dá fhechtas.

Feachtas an SBCA 'Oibrímis le Chéile'

Bhí sé mar aidhm ag feachtas fógraíochta an SBCA 'Oibrímis le Chéile' feasacht a ardú ar an réimse seirbhísí atá ar fáil don phobal. Meascán d'fhíseáin bheochana agus d'fhíseáin oideachais ceann le ceamara a bhí san fhechtas seo. Chuir na físeáin faisnéis ar fáil faoi réimsí ar nós Fógraí um Fhaoiseamh Fiachais (FFFanna), Buiséadú, Dul chun na Cúirte, agus Dul i nGleic le Fiachas. Scaipeadh iad ar Meta (Facebook agus Instagram).

- Fuair an físeán maidir le Fógraí um Fhaoiseamh Fiachais an líon is mó de chliceanna go dtí láithreán gréasáin an SBCA. Ghin an físeán seo 4,139 clic nó 27% de na cliceanna go léir i rith an fhechtais.
- Cruthaíodh físeáin bhreise chun tacú le hearcaíocht ar fud líonra náisiúnta an SBCA, cuireadh borradh fúthu thar thréimhse 6 seachtaine i mí Lúnasa/Meán Fómhair 2023.

Seoladh SBCA Náisiúnta don Lucht Siúil

Sheol an SBCA Náisiúnta don Lucht Siúil agus an Seanadóir Eileen Flynn tuarascáil taighde ar "Anailís Thaiscéalaíoch ar Eisiamh Árachais i measc an Lucht Siúil" an 19 Aibreán.

Na meáin shóisialta

Rinne foireann Ábhar Digiteach BFS 2 chainéal meán sóisialta a bhainistiú in 2023, [Facebook](#) agus [X](#). Leag na cainéil béim ar shaincheisteanna tráthúla, amhail athruithe ar íocaíochtaí, reachtaíocht nua agus dátaí seolta scéime agus threoraigh siad daoine chuig ábhair choitianta ar an suíomh gréasáin

In 2023 bhí os cionn 7.2 milliún imprisean² ar fud phostálacha Facebook, agus beagnach 47,000 leantóir ar fud Facebook agus X araon. Baineadh amach os cionn meánleibhéil rannpháirtíochta ar ár n-ardáin, le ráta rannpháirtíochta 2.1% ar Facebook do 2023.

² Bailítear gach staitisticí ar na meáin shóisialta trí AgoraPulse.

Feachtais mhíosúla ar na meáin shóisialta

In 2023, reáchtáil BFS 8 bhfeachtas míosúil ar na meáin shóisialta le lucht féachana iomlán de 726,090. Bhí gach feachtas dírithe ar ghrúpa áirithe daoine nó chuaigh siad i ngleic le ceist áirithe. Ba é an sprioc ná faisnéis théamach úsáideach a chruthú agus úsáideoirí a thabhairt chuig an láithreán gréasáin. Bhí teagmháil leis na feachtais, go háirithe leis na hábhair Sochair agus Cánacha agus Tithíochta.

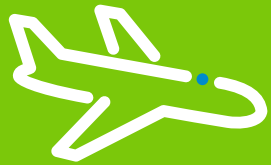
Staitisticí 8 mhí maidir le feachtais BFS ar na meáin shóisialta

Mí	Ábhar	Postálacha	Rannpháirtíocht
Feabhra	Ceartha Fostaíochta	40	2,082
Márta	Sochair agus Cánacha	46	20,128
Aibreán	Laethanta saoire	43	2,961
Bealtaine	Cúrsaí Airgid	47	2,424
Meitheamh	Daoine Aosta agus Cúramóirí	37	2,604
Lúnasa	Tithíocht	62	3,917
Deireadh Fómhair	Bás agus Cánacha	60	3,242
Samhain	Tomhaltóirí	47	2,645
Iomlán:		382	40,003

Ag filleadh ar Éirinn

Cuireann tairseach an Bhoird um Fhaisnéis do Shaoránaigh (BFS) Ag filleadh ar Éirinn an fhaisnéis go léir ar fáil d'eisimircigh Éireannacha a theastaíonn uathu maidir le filleadh ar Éirinn. In 2023, thug 149,884 cuairteoir cuairt ar an tairseach Filleadh ar Éirinn. Tacaíonn an Roinn Gnóthaí Eachtracha leis an tairseach um Fhilleadh ar Éirinn ar citizensinformation.ie.

Cuireann an tairseach Filleadh ar Éirinn an fhaisnéis ar fad ar fáil d'eisimircigh Éireannacha a theastaíonn uathu maidir le filleadh ar Éirinn.

In 2023, ba iad seo a leanas na leathanaigh ba mhó ar tugadh cuairt orthu ar Fhilleadh ar Éirinn:

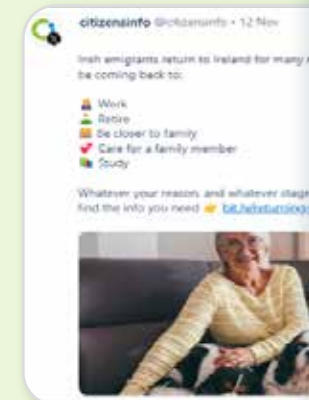
1. Do chéile nó do pháirtneir sibhialta neamh-LEE a thabhairt abhaile go hÉirinn
2. Conas aitheantas a fháil do do cháilíocht eachtrach in Éirinn
3. Do fheithicil a thabhairt go hÉirinn
4. Uimhreacha PSP d'eisimircigh Éireannacha atá ag filleadh agus a dteaghlaigh
5. Saoránacht Éireannach agus pasanna do leanaí a rugadh thar lear

Chuir an BFS nuashonrú faoi bhráid an Choiste Idir-Rannaigh (IDC) maidir leis an tionscadal Filleadh ar Éirinn an 29 Márta 2023. Ba é an tAire Stáit um Fhorbairt Idirnáisiúnta agus Diaspóra, Seán Fleming TD, a bhí ina chathaoirleach ar an IDC seo.

D'fhreastail BFS ar an bhFóram Cathartha Domhanda ón 20-21 Aibreán 2023 i gCaisleán Bhaile Átha Cliath, imeacht chun

saincheisteanna atá ábhartha do dhiaspóra na hÉireann a phlé agus chun athbhreithniú a dhéanamh ar straitéis diaspóra na hÉireann.

Chuir BFS Filleadh ar Éirinn chun cinn ar na meáin shóisialta agus shroich sé os cionn 66,000 duine ar fud Facebook agus X.

Citizens Information

Fáilte Abhaile

Thinking about returning to Ireland?

Whatever your reason for coming home and whatever stage of life you are at, we have the information you need.

www.returningtoireland.ie

@idatit
 @Irish Foreign Ministry
 @citizensinfo
 @citizensinformation

Ireland

An Bord um Fhaisnéis do Shaoránaigh Foilseacháin

Foilsíodh bileog agus ballachairt Sochair agus Cánacha 2023 agus scaipeadh iad ar na Seirbhísí um Fhaisnéis do Shaoránaigh agus ar na Seirbhísí Buiséadta agus Comhairle Airgid (SBCA).

Ag fágáil na Scoile, scaipeadh treoir ón leabhrán um Fhaisnéis do Shaoránaigh i mBéarla agus i nGaeilge ar aon ar iar-bhunscoileanna.

Benefits and Taxes 2023

February 2023

Citizens Information

Payments for people of working age

Payment	Maximum personal rate (weekly)	Maximum rate (weekly)	Qualifying rules
Parent's Benefit (P10 benefit)	€200.00	€100.00	Individuals who are of your average weekly earnings in 2022, with the P10 benefit
Parent's Benefit (Child employed) (P10 benefit)	€200.00	€100.00	Individuals who are of your average weekly earnings in 2022, with the P10 benefit
Parent's Allowance (P10 benefit)	€200.00	€100.00	Individuals who are of your average weekly earnings in 2022, with the P10 benefit
Employment Incentive Allowance (P10 benefit)	€200.00	€100.00	Individuals who are of your average weekly earnings in 2022, with the P10 benefit

Child Benefit

Number of children	Weekly payment
1 child	€100.00
2 children	€150.00
3 children	€200.00
4 children	€250.00

Local Property Tax

Individuals who own a residential property in the Republic of Ireland are liable to pay Local Property Tax (LPT) on the value of that property. The LPT is based on the value of the property as at 1 January 2023. The LPT is payable in 10 equal instalments from April 2023 to March 2024.

Working Family Payment

Number of children	Weekly income threshold	Weekly payment (weekly)
1 child	€1,000	€100.00
2 children	€1,200	€150.00
3 children	€1,400	€200.00
4 children	€1,600	€250.00

Accommodation Recognition Payment (ARP)

The Accommodation Recognition Payment (ARP) is a tax-free payment of €100 per month to help with the cost of accommodation for people who are in receipt of a Social Welfare payment. The ARP is available to people who are in receipt of a Social Welfare payment and who are in receipt of a Social Welfare payment.

Childcare supports

The Early Childhood Care and Education Scheme (ECCS) provides 10 hours of free care and education for children under 3 years of age. The National Childcare Scheme (NCS) provides childcare for children from 3 to 6 years of age. The NCS is available to people who are in receipt of a Social Welfare payment and who are in receipt of a Social Welfare payment.

Back to School Clothing and Footwear Allowance

The Back to School Clothing and Footwear Allowance (BSCFA) is a tax-free payment of €100 per year to help with the cost of school clothing and footwear for children in primary school. The BSCFA is available to people who are in receipt of a Social Welfare payment and who are in receipt of a Social Welfare payment.

Universal Social Charge (USC)

Band	Rate
Band 1 (€0 - €10,000)	0%
Band 2 (€10,000 - €20,000)	2%
Band 3 (€20,000 - €30,000)	4%
Band 4 (€30,000 - €40,000)	6%
Band 5 (€40,000 - €50,000)	8%
Band 6 (€50,000 - €60,000)	10%
Band 7 (€60,000 - €70,000)	12%
Band 8 (€70,000 - €80,000)	14%
Band 9 (€80,000 - €90,000)	16%
Band 10 (€90,000 - €100,000)	18%

Tax credits

The Tax Credits are a tax-free payment of €1,000 per year to help with the cost of tax. The Tax Credits are available to people who are in receipt of a Social Welfare payment and who are in receipt of a Social Welfare payment.

Age Tax Credit

The Age Tax Credit is a tax-free payment of €1,000 per year to help with the cost of tax. The Age Tax Credit is available to people who are in receipt of a Social Welfare payment and who are in receipt of a Social Welfare payment.

Age Tax Credit

The Age Tax Credit is a tax-free payment of €1,000 per year to help with the cost of tax. The Age Tax Credit is available to people who are in receipt of a Social Welfare payment and who are in receipt of a Social Welfare payment.

An Bord um Fhaisnéis do Shaoránaigh

faisnéis comhairle farsaíocht

Faisnéis d'Fhágóirí Scoile

Treoir ó Fhaisnéis do Shaoránaigh

citizensinformation.ie

Forbairt na Cuideachtaí Seachadta Seirbhíse

Ríomhfhoghlaim

Forbraíonn agus soláthraíonn foireann ríomhfhoghlama an BFS oiliúint ar líne go príomha don BFS agus do na Cuideachtaí Seachadta Seirbhíse. Oibríonn an fhoireann le príomhpháirtithe leasmhara chun riachtanais oiliúna a aithint, a fhorbraítear ansin i gcúrsaí féin-luas ar líne ina bhfuil ceachtanna idirghníomhacha, físeáin, cás-staidéir agus measúnuithe. In 2023, chuir foireann ríomhfhoghlama BFS 13 chúrsa nua le leabharlann oiliúna ar líne an BFS:

- Ceisteanna faoi Chánachas
- Ceisteanna faoin Roinn Coimirce Sóisialaí (RCS) Íocaíochtaí Teaghlaigh agus Leanaí
- Ceisteanna faoi Chúram Leanaí
- Ceisteanna faoi Phinsin Stáit an RCS
- Ceisteanna faoi Íocaíochtaí Cúramóra an RCS
- Ceisteanna faoi Íocaíochtaí Cuardaitheora Poist an RCS
- Ceisteanna faoi Íocaíochtaí Díobhála, Breoiteachta agus Míchumais ón RCS
- Ról na hAbhcóideachta
- Ceisteanna faoi Dhlí na dTomhaltóirí
- Ceisteanna faoin Dlí Fostaíochta
- Ceisteanna faoin Dlí Teaghlaigh
- Ardoiliúint do Sholáthraithe Faisnéise – Dlí Fostaíochta
- Ceisteanna faoi Thithíocht

Tá os cionn **100 cúrsa atá forbartha ag an BFS** ar fáil anois d'fhoghlaimoirí inár leabharlann oiliúna atá ag leathnú go leanúnach.

Chríochnaigh **192 ball foirne agus oibríthe deonacha** SFS cúrsaí oiliúna ionduchtúcháin.

Bhain 3,804 foghlaimoir teastasú amach trí mheasúnuithe ar líne.

A seoladh sraith nua cúrsaí comhlíonta mionmhéide a chlúdaíonn réimsí amhail an Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí, Cibearshlándáil agus Cosaint Leanaí.

Rinneadh **Ardoiliúint do Sholáthraithe Faisnéise sa Dlí Fostaíochta** a phiolótú. Ba thionscnamh foghlama cumaisc é seo a bhí dírithe ar Sholáthraithe Faisnéise a bhfuil taithí acu sa SFS. Áiríodh leis ceardlann phearsanta bunaithe ar shraith cásanna dlí fostaíochta fíorshaoil.

Oiliúint Tacaíochta SBCA

Chuir Tacaíocht SBCA, i gcomhar le Seirbhís Dócmhainneachta na hÉireann, oiliúint Chreidiúnaithe Idirghabhálaí Fhaofa ar fáil do 13 Chomhairleoir Airgid an SBCA go náisiúnta chun tacú le cliaint ar mian leo iarratas a dhéanamh ar Fhógra um Fhaoiseamh Fiachais (FFF). Tacaíodh leis seo trí fhoireann uirlisí FFF a fhorbairt do Chomhairleoirí Airgid an SBCA le húsáid.

Lean Tacaíocht an SBCA ar aghaidh ag cur sraith imeachtaí oiliúna ar fáil chun tacú le hobair chuideachtaí an SBCA go náisiúnta.

Cuireadh oiliúint chreidiúnaithe Idirghabhálaí Fhaofa ar fáil do 13 Chomhairleoir Airgid an SBCA

Idirchaidreamh idir BFS agus na Cuideachtaí Seachadta Seirbhíse

Cruinnithe ráithiúla le Cathaoirligh agus Bainisteoirí

Chuir an Bord um Fhaisnéis do Shaoránaigh tús le sraith cruinnithe ráithiúla leis na 22 Cuideachta Seachadta Seirbhíse, cathaoirligh agus bainisteoirí. Is é aidhm na gcruinnithe cumarsáid réamhghníomhach agus fhaisnéiseach dhá threo a chur chun cinn agus tacú léi chun aidhmeanna straitéiseacha an BFS agus cuideachtaí seachadta seirbhíse a chur chun cinn. Leanann na cruinnithe formáid trína mbuaileann an feidhmeannas sa BFS leis na fostóirí, agus tionóltar cruinnithe ina dhiaidh sin le bainisteoirí cuideachtaí.

Bord Chlár Dearbhaithe Cáilíochta an SBCA

D'oibrigh Bord Chlár Dearbhaithe Cáilíochta na Seirbhíse Buiséadta (SBCA), a bunaíodh in 2023, ar chur i bhfeidhm roinnt gníomhartha a moladh sa tuarascáil taighde, 'Córas um Dhearbhú Cáilíochta agus Feabhsaithe Leanúnachais don SBCA (2022)'.

Aontaíodh struchtúr a dhéanann cuíchóiriú ar an bpróiseas maidir le caighdeáin agus tionscadail cháilíochta nua a cheapadh agus na caighdeáin cháilíochta atá ann cheana don SBCA a nuashonrú.

Bunaíodh 'sainghrúpaí ábhair', ina bhfuil foireann an SBCA, chun athbhreithniú a dhéanamh ar chaighdeáin agus ar bheartais bunaithe ar a dtaithe agus a saineolas aonair.

Suirbhé ar Thuiscintí Cáilíochta

In 2023, rinne foireann Caighdeán agus Forbartha an BFS, i gcomhar le Grúpa Oibre Cáilíochta na Seirbhíse um Fhaisnéis do Shaoránaigh (SFS) (2021 – 2022), suirbhé cuimsitheach ar gach ball foirne agus ar gach ball den Bhord i raon réimsí a thacaíonn le cáilíocht. Bhí 195 freagra ar an suirbhé. Mhol na torthaí roinnt gníomhartha a bhí riachtanach chun próiseas a fhorbairt le haghaidh feabhsú leanúnach. Cuireadh tuarascáil le chéile chun torthaí an tsuirbhé a leagan amach agus moltaí a dhéanamh.

I measc na moltaí bhí an gá le bheith ag obair i dtreo gach cuideachta a bhfuil cur chuige coiteann acu chun aiseolas ó chustaiméirí a bhailiú, an leibhéal reatha éilimh nach bhfuiltear ag freastal air sa SFS a thomhas agus é seo a úsáid mar chuid de bhonn fianaise chun cás gnó a fhorbairt le haghaidh acmhainní breise sa líonra SFS. Cinnteoidh sé seo go mbeidh an próiseas gearán soiléir agus struchtúrtha sa chaoi is go dtugann sé aiseolas úsáideach don tseirbhís. D'oibrigh Grúpa Oibre Cáilíochta SFS, a bunaíodh in 2023, chun na moltaí sin a chomhlíonadh.

Abhcóideacht

Chuir foireann um Chaighdeán agus Forbairt Abhcóideachta an BFS nuachtlitir abhcóideachta ráithiúil le chéile, a dáileadh ar fud líonra SFS. Cuireann an nuachtlitir seo forbairtí nua agus nuashonruithe ar leas sóisialach, fostaíocht, tithíocht agus inimirce in iúl d'fhoireann na Seirbhíse um Fhaisnéis do Shaoránaigh (SFS). Chuir an foireann Tuarascáil Bhliantúil Abhcóideachta SFS 2022 le chéile ina léirítear fairsinge na hoibre abhcóideachta a rinneadh sa SFS agus a leagann béim ar roinnt cás-staidéir a léiríonn na torthaí dearfacha a baineadh amach do

chliant SFS. D'eagraigh agus d'éascaigh an foireann oiliúint d'fhoireann SFS i réimsí an leasa shóisialaigh agus na fostaíochta. Thacaigh an foireann le Grúpa Forbartha Abhcóideachta an SFS chun maoirseacht a dhéanamh ar fhorbairt na habhcóideachta sa líonra SFS, bearnaí i mbeartais agus acmhainní a aithint agus aghaidh a thabhairt orthu agus grúpaí gníomhaíochta a bhunú chun tionscnaimh abhcóideachta a chur chun cinn. Rinne an foireann roinnt nuashonruithe ar chóras bainistíochta cáis na Seirbhíse Abhcóideachta Náisiúnta (NAS) a chur chun cinn agus a chur i gcrích chun feabhas a chur ar ghabháil agus tuairisciú sonraí.

Clár Ateangairí Theanga Chomharthaíochta na hÉireann (RISLI)

Chuir an BFS lá ionduchtúcháin Ateangairí Theanga Chomharthaíochta na hÉireann (RISLI) i láthair ag Lá Ionduchtúcháin Nua Theanga Chomharthaíochta na hÉireann (TCÉ).

Thacaigh an BFS le tionscadal uasghrádaithe láithreán gréasáin RISLI agus le hathsheoladh láithreán gréasáin RISLI.

Mífhaisnéis agus Bréagaisnéis

An Straitéis Frithfhaisnéise (Deireadh Fómhair 2023)

Díríonn aighneacht an Bhoird um Fhaisnéis do Shaoránaigh chuig an Straitéis Náisiúnta Frithfhaisnéise ar chur chuige comhtháite chun dea-chleachtas maidir le soláthar faisnéise a roinnt agus beartas agus cur chuige rialála na hÉireann a ailíniú le cur chuige an Aontais Eorpaigh.

Cuspóir Straitéiseach 3:

Teicneolaíocht agus Tacaí

Teicneolaíocht agus tacaíochtaí a fheabhsú chun eispéireas feabhsaithe a sholáthar don phobal.

Baineann cuspóir a trí den straitéis le Teicneolaíocht Faisnéise agus Cumarsáide (TFC) an Bhoird um Fhaisnéis do Shaoránaigh (BFS) agus le tacaíochtaí digiteacha. Faoin gcuspóir sin, tá sé beartaithe ag BFS straitéis dhigiteach a fhorbairt chun an tseirbhís dhigiteach a chuirtear ar fáil a leathnú, chomh maith le bonneagar TFC, feidhmchláir agus córais chibearshlándaála atá dírithe ar an todhchaí a fhorbairt.

Bonneagar TFC, Feidhmchláir agus Córais Chibearshlánda

In 2023, rinne an fhoireann Teicneolaíochta Faisnéise agus Cumarsáide (TFC) athbhreithniú ar a treochlár digiteach féin agus tá sé beartaithe aici bogadh chuig rochtain néalbhunaithe níos sláine ar ár gcórais, feidhmchláir agus sonraí.

Cuireadh roinnt comórtas suntasach soláthair i gcrích. Áiríodh leis seo seirbhís deasc chabhrach nua, ríomhairí pearsanta agus ríomhairí glúine, agus seirbhís priontála bhainistithe.

D'fhreagair Deasc Chabhrach TFC an BFS 8,562 iarratas ó fhoireann an BFS agus ó na Cuideachtaí Seachadta Seirbhíse.

Athruithe Teicniúla ar citizensinformation.ie

In 2023, bhog citizensinformation.ie go córas nua bainistíochta ábhair, Wagtail. Oibríonn foireann Ábhar Digiteach BFS ar bhealach níos éifeachtúla anois le próiseas uathobrithe aistriúcháin Gaeilge, uirlisí eagarthóireachta agus bainistíochta sreafa oibre i bhfad níos solúbtha.

Rinneadh athfhorbairt ar an Ábhar Nua den citizensinformation.ie. Soláthraíonn 'Ábhar Nua' nuacht agus nuashonruithe le naisc chuig leathanaigh ábhartha ar fud an láithreáin ghréasáin. Tá leathanaigh in 'Ábhar nua' níos tarraingtí anois le fiseáin, íomhánna agus ábhar grafach.

8,562

Freagraíodh iarratais ar Dheasc Chabhrach TFC ó fhoireann an BFS agus ó na Cuideachtaí Seachadta Seirbhíse

Tionscadal na Leabharlanna SFS

Cuireann Ciste Nuálaíochta na Seirbhíse Poiblí, arna riar ag an Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadadh agus Athchóiriú an PFN, deis thábhachtach ar fáil d'eagraíochtaí sa tSeirbhís Phoiblí chun réitigh nua agus nuálacha a fhiosrú le haghaidh seirbhísí feabhsaithe agus seachadadh digiteach níos rianúla agus níos cuimsithí. Spreagann sé forbairt nuálaíochtaí inscálaithe agus comhoibriú feabhsaithe idir eagraíochtaí na Seirbhíse Poiblí.

I mí na Nollag 2022, rinne foireann Caighdeán agus Forbartha an BFS iarratas rathúil ar dhámhachtain €45,000 chun tionscadal comhoibritheach a chur i gcrích le SFS Laighean Theas, SFS Chonnacht Theas agus leabharlanna roghnaithe. Bhí an t-iarratas spreagtha ag clár oibre 'Tús Áite Digiteach' an Rialtais chun daoine a spreagadh chun rochtain a fháil ar sheirbhísí ar líne. Ba é aidhm an tionscadail ná cur ar chumas daoine nach gcónaíonn gar d'Ionad um Fhaisnéis

do Shaoránaigh rochtain a fháil ar fhaisnéis agus ar chomhairle saor in aisce, rúnda agus iontaoifa ar líne ó Ionad um Fhaisnéis do Shaoránaigh i spás príobháideach tiomnaithe ina leabharlann áitiúil.

Mar chuid d'fhorbairt an tionscadail seo, rinne an BFS suirbhé duine le duine ag an gComórtas Náisiúnta Treabhdóireachta agus suirbhé ar líne trí citizeninformation.ie, chun faisnéis a bhailiú faoi cé acu an mbainfeadh daoine úsáid as an tseirbhís seo.

Le tacaíocht ó na páirtithe leasmhara go léir a bhí páirteach, cuireadh tús le clinic i Leabharlann Chill Mhantáin i mí na Samhna 2023, le haiseolas dearfach uathu siúd a bhain leas as an tseirbhís. Tá clinicí ar an gCeathrú Rua agus i Leabharlann Acla á bhforbairt le leanúint.

Ullmhaíodh gach ábhar bolscaireachta i nGaeilge chun an tseirbhís a chur chun cinn

ar an gCeathrú Rua mar go bhfuil sí lonnaithe i gceantar Gaeltachta. Ó cuireadh tús leis an tionscadal, tá cainteoir Gaeilge fostaithe ag SFS Chonnacht Theas chun an tseirbhís a chur ar fáil i nGaeilge, le cúnaimh agus tacaíocht ó Údarás na Gaeltachta.

Cuspóir Straitéiseach 4:

Maoirseacht a dhéanamh agus Comhoibriú

Maoirseacht a sholáthar agus méadracht a chomhaontú le Cuideachtaí Seachadta Seirbhíse.

Baineann cuspóir a ceathair den straitéis le caidreamh an Bhoird um Fhaisnéis do Shaoránaigh leis na Cuideachtaí Seachadta Seirbhíse (SDCanna). I measc na bpleananna faoin gcuspóir seo tá méadracht bunaithe ar thorthaí a chomhaontú leis na SDCanna, próisis chomhlíonta agus tuairiscithe a fheabhsú, raon feidhme na seirbhísí abhcóideachta a mheas, comhoibriú ar dhearadh seirbhíse nua agus moltaí a chur i bhfeidhm maidir le hoibrithe deonacha sna Seirbhísí um Fhaisnéis do Shaoránaigh.

Méadracht Bunaithe ar Thorthaí a Chomhaontú leis na Cuideachtaí Seachadta Seirbhíse

Grúpa Oibre Cáilíochta na Seirbhíse Náisiúnta um Fhaisnéis do Shaoránaigh 2023

Athbhunaíodh Grúpa Oibre Cáilíochta na Seirbhíse Náisiúnta um Fhaisnéis do Shaoránaigh go luath in 2023 chun Creat Dearbhaithe Cáilíochta a fhorbairt agus a chomhaontú don líonra SFS. Tacaíonn an Grúpa Oibre um Cháilíocht le feabhsú leanúnach ar fud an líonra SFS ar mhaithe leis an bpobal.

Próisis Chomhlíonta agus Tuairiscithe a Fheabhsú

In 2023, d'fhorbair agus d'eisigh Rannán Comhlíonta agus Tuairiscithe an BFS lámhleabhar nuashonraithe agus feabhsaithe maidir le Rialuithe Airgeadais agus Ceanglais Tuairiscithe do na cuideachtaí seachadta seirbhíse. Chomh maith leis sin, d'fhorbair an Rannán um Chomhlíonadh agus Tuairiscíú

lámhleabhair do na SDCanna ar 'Treoir maidir le Rialachas Corparáideach Dea-Chleachtais do Chuideachtaí Seachadta Seirbhíse arna maoiniú ag an BFS' agus an 'Cód Cleachtais Léasaithe do SDCanna arna mhaoiniú ag an BFS'. Tá cúrsaí ríomhfhoghlama á bhforbairt ag BFS faoi láthair chun na lámhleabhair a chomhlánú.

Comhoibriú ar dhearadh seirbhíse nua agus moltaí a chur i bhfeidhm maidir le hoibrithe deonacha sna Seirbhísí um Fhaisnéis do Shaoránaigh

In 2023, choimisiúnaigh Bord an BFS athbhreithniú neamhspleách ar obair dheonach sna Seirbhísí um Fhaisnéis do Shaoránaigh (SFS) a rinne BearingPoint. Rinneadh an t-athbhreithniú i gcomhairle le hoibrithe deonacha, baill foirne agus boird SFS.

Bhí leibhéal ard rannpháirtíochta ó oibrithe deonacha SFS i gceist leis an

gcomhairliúchán. Chuir oibrithe deonacha SFS níos mó ná 230 freagra suirbhé isteach, agus reáchtáladh ceithre ghrúpa fócais le hoibrithe deonacha i gCorcaigh, i mBaile Átha Cliath agus ar líne freisin.

Léiríonn an t-athbhreithniú bealach chun cinn d'athimeascadh leanúnach oibrithe deonacha chuig an SFS, rud a fhágfaidh go mbeidh rochtain níos fearr ar sheirbhís ríthábhachtach agus ardchaighdeán don phobal.

Tionóladh grúpa oibre um straitéis dheonach chun moltaí an athbhreithnithe a chur i gcrích. D'fhorbair siad ábhair chumarsáide chaighdeánaithe a thugann cuireadh d'oibrithe deonacha filleadh agus doiciméid tacaíochta lena n-áirítear Lámhleabhar Náisiúnta d'Oibrithe Deonacha.

Measúnú a dhéanamh ar Scóip na Seirbhísí Abhcóideachta

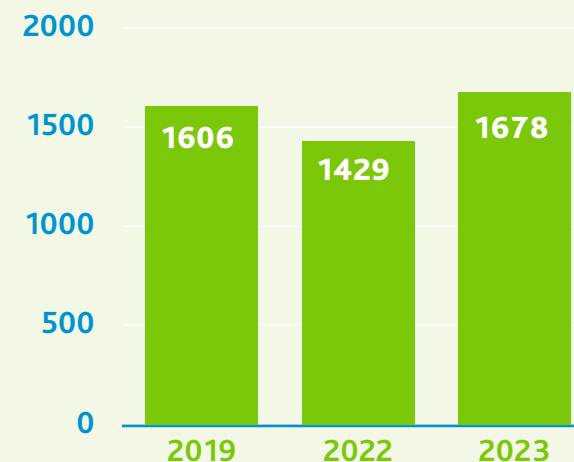
An tSeirbhís um Fhaisnéis do Shaoránaigh Abhcóideacht

Cuireann an tSeirbhís um Fhaisnéis do Shaoránaigh (SFS) seirbhís abhcóideachta saor in aisce ar fáil don phobal ar fud raon réimsí, lena n-áirítear leas sóisialach, fostaíocht, tithíocht, inimirce, sláinte, saincheistanna tomhaltóirí agus oideachas. Tacaíonn an tseirbhís abhcóideachta le daoine agus tugann sí cumhacht dóibh a chinntiú go ndéantar ionadaíocht ar a leasanna agus a nguthanna chun rochtain a fháil ar a gcearta agus a dteidlíochtaí ar sheirbhísí sóisialta. Is éard atá i gceist le formhór na hoibre seo ná tacú le daoine rochtain a fháil ar íocaíocht leasa shóisialaigh, casaoid a shásamh le fostóir, nó íocaíocht tithíochta a fháil. Is féidir le cuid den obair seo a bheith casta go leor agus is féidir tacú le cliant trí phróiseas achomhairc agus fiú ionadaíocht a dhéanamh ar an gcliant ag éisteacht ó bhéal. Osclaíodh 2,626 cás abhcóideachta san iomlán in 2023.

Na 3 chatagóir is fearr do chásanna abhcóideachta fadtéarmacha

Catagóir	Cásanna nua	% na gCásanna Iomlána
Leas Sóisialach	1,238	72%
Fostaíocht	145	12%
Tithíocht	132	7%

Cásanna nua abhcóideachta fadtéarmacha

Tá líon na gcásanna abhcóideachta fadtéarmacha SFS nua tar éis filleadh ar leibhéal 2019.

An tSeirbhís Abhcóideachta Náisiúnta do Dhaoine faoi Mhíchumas

Cuireann an tSeirbhís Abhcóideachta Náisiúnta do Dhaoine faoi Mhíchumas (an NAS) seirbhís abhcóideachta saor in aisce agus faoi rún ar fáil do dhaoine fásta faoi mhíchumas, go háirithe iad siúd atá i staideanna leochaileacha, scoite amach óna bpobail, a dhéanann cumarsáid éagsúil nó a bhfuil tacaíochtaí foirmiúla nó nádúrtha teoranta acu. Oibríonn an NAS don duine faoi mhíchumas ar an bprionsabal go ndéanann siad cinntí faoina saol féin agus ní mór do theaghlach agus do sholáthraithe seirbhíse éisteacht leo agus dul i gcomhairle leo chun rochtain a fháil ar thacaíochtaí chun a saol a chaitheamh agus chun taitneamh a bhaint as rannpháirtíocht fhiúntach sa teaghlach, san obair agus sa fóillíocht.

Cuireann an NAS abhcóideacht chumhachtaithe agus abhcóideacht ionadaíoch ar fáil. In 2023, ba é 4 mhí meánfhad cáis chumhachtaithe NAS agus ba é 18 mí meánfhad cáis ionadaíoch. Logáil abhcóidí an NAS 34,703 gníomh aonair ar chásanna, caiteachas 3 uair an chloig ar an

meán in aghaidh an cháis chumhachtaithe agus beagnach 32 uair an chloig in aghaidh an cháis ionadaíoch.

Ba iad seo a leanas na 5 shaincheist ba mhó a cuireadh faoi bhráid an NAS do dhaoine faoi mhíchumas in 2023 mar % de na cásanna nua go léir:

Fadhb	% de 950 cás nua
Socrúithe tithíochta agus maireachtála	26%
Suíomhanna cónaithe agus cúraim sláinte	19%
Saol sóisialta agus pobail	19%
Fothú acmhainní agus cumarsáid	18%
Cinnteoireacht	17%

* Is féidir le cliant a chur i láthair le saincheisteanna éagsúla agus dá bhrí sin is féidir catagóirí éagsúla a roghnú le haghaidh cás amháin.

Cásanna san NAS in 2023

3,125

Fiosrúcháin tosaigh NAS

950

Cásanna nua NAS

1,775

Cásanna gníomhacha

Clár Ateangairí Theanga Chomharthaíochta na hÉireann

Bunaíodh Clár Ateangairí Theanga Chomharthaíochta na hÉireann (RISLI) chun córas clárúcháin caighdeánbhunaithe a choinneáil d'ateangairí Theanga Chomharthaíochta na hÉireann (TCÉ). Déantar tagairt don chóras clárúcháin san Acht um Theanga Chomharthaíochta na hÉireann (2017). D'fhorbair RISLI Cód Iompair d'ateangairí Theanga Chomharthaíochta na hÉireann agus leag sé síos caighdeáin cháilíochta, oiliúna agus Forbartha Gairmiúla Leanúnaí (FGL).

In 2023, cláraíodh 121 ateangaire TCÉ ar chlár RISLI.

Tá cód iompair forbartha ag RISLI d'ateangairí Theanga Chomharthaíochta na hÉireann

121

Ateangairí TCÉ atá cláraithe ar chlár RISLI

Cuspóir Straitéiseach 5:

Éifeachtacht agus Éifeachtúlacht a Léiriú

Luach seirbhíse a léiriú trí rialachas agus torthaí.

Is éard atá i gceist le cuspóir a cúig den straitéis ná leanúint ar aghaidh ag forbairt chórais rialachais agus rialaithe inmheánaigh an Bhoird um Fhaisnéis do Shaoránaigh, chomh maith le méadrachtaí bunaithe ar thorthaí a úsáid chun an tionchar a bhíonn ag seirbhísí a léiriú.

Rialachas agus Rialú Inmheánach

An Rannán um Chomhlíonadh agus Tuairisciú

Rinne an Rannán um Chomhlíonadh agus Tuairisciú monatóireacht ar chomhlíonadh an dá chuideachta seachadta seirbhíse is fiche lena gcomhaontú leibhéal seirbhíse leis an BFS. D'fhaomh an fhoireann um Chomhlíonadh agus Tuairisciú Airgeadais pleananna buiséid airgid na gcuideachtaí seachadta seirbhíse ar bhonn leithdháileadh an Deontais Oibriúcháin ar thug an BFS fógra ina leith. Chuir na cuideachtaí seachadta seirbhíse tuarascálacha ráithiúla airgeadais isteach a chuir trédhearcacht agus cuntasacht ar fáil maidir le húsáid deontas oibriúcháin an BFS agus ioncam eile de chuid an BFS. Rinneadh na tuarascálacha ráithiúla airgeadais agus na pleananna buiséid airgid a chuir na cuideachtaí seachadta seirbhíse isteach a bhailíochtú ag féachaint do lámhleabhar an BFS maidir le Rialuithe Airgeadais agus Ceanglais Tuairiscithe.

Thug an fhoireann um Chomhlíonadh agus Tuairisciú Oibríochtúil fógra do na cuideachtaí seachadta seirbhíse maidir lena gcomhlánú coibhíse lánaimseartha faofa don bhliain airgeadais agus thuairiscigh siad ar a bhfoireann iarbhir ag deireadh gach tréimhse tuairiscithe ráithiúil. Chuir an fhoireann Comhlíonta Oibriúcháin comhairle agus tacaíocht ar fáil do na cuideachtaí seachadta seirbhíse maidir le cúrsaí AD, rialachas agus léasú áitreabh.

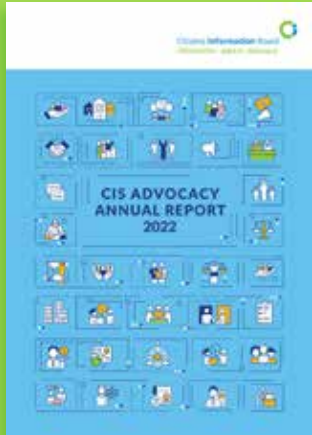
Tá ionadaíocht ag an mBord um Fhaisnéis do Shaoránaigh ar Bhord Stiúrtha Abhaile a dhíríonn ar chúrsaí ardleibhéal beartais, straitéiseacha agus acmhainní. Tá ionadaíocht ag an mBord um Fhaisnéis do Shaoránaigh freisin ar Chomhghrúpa Oibre Abhaile atá dírithe ar oibriú éifeachtúil agus éifeachtach na scéime Abhaile.

Foireann Airgeadais

Bainistíonn an fhoireann Airgeadais feidhmeanna airgeadais, soláthair agus riosca an BFS, lena n-áirítear na ráitis airgeadais bhliantúla a tháirgeadh agus an clár riosca a chothabháil.

Féachann an t-airgeadas le feabhas leanúnach a chur ar chórais, ar phróisis agus ar rialuithe agus le linn 2023 curtha in oiriúint d'athruithe a éilíonn geallsealbhóirí seachtracha agus inmheánacha.

In 2023, sheol an fhoireann cúrsa oiliúna ríomhfhoghlama d'fhoireann uile an BFS a raibh sé mar aidhm aige faisnéis ar sholáthar poiblí a fheabhsú. Tá cúrsa sonrath do Chuideachta Seachadta Seirbhíse á fhorbairt faoi láthair agus cuirfear i bhfeidhm é in 2024.

Tuarascáil Bhliantúil Abhcóideachta SFS

Méadrachtaí Bunaithe ar Thorthaí chun an Tionchar a Dhéanann Seirbhísí a Léiriú

Tuarascáil Bhliantúil Abhcóideachta SFS

Chuir an Bord um Fhaisnéis do Shaoránaigh Tuarascáil Bhliantúil Abhcóideachta SFS 2022 le chéile.

Leagadh béim sa tuarascáil seo ar an tseirbhís abhcóideachta den scoth a chuireann na Seirbhísí um Fhaisnéis do Shaoránaigh (SFSanna) ar fáil trí shonraí staitistiúla agus cás-staidéir. Léiríonn na cás-staidéir sa tuarascáil conas is féidir le hobair fhoireann SFS tionchar ollmhór a imirt ar shaol daoine.

Tionchar Cumarsáide Abhaile agus SBCA

I gcomparáid le 2022 bhí:

- Méadú 9% ar Ghlaonna Líne Cabhrach an SBCA (29,169 vs 26,780)
- Méadú 18% ar ghlaointeoirí ar Líne Chabhrach SBCA a d'iarr labhairt le hionadaí Abhaile (1,561 vs 1,326)
- Méadú 28% ar chuirteanna ar mabs.ie (368,208 vs. 287,633)
- Méadú 53% ar chomhráite réitithe trí chomhrá dhá bhealach ar WhatsApp (4,103 vs 2,676)
- Méadú 72% ar chuirteanna ar bhlag MABS.ie (58,511 vs 33,985)

Aguisíní

Cairt Seirbhíse do Chustaiméirí

Cuireann an Bord um Fhaisnéis do Shaoránaigh (BFS) faisnéis, comhairle agus abhcóideacht neamhspleách ar fáil ar sheirbhísí poiblí agus sóisialta trí citizensinformation.ie, tríd an [tSeirbhís Ghutháin um Fhaisnéis do Shaoránaigh \(0818 07 4000\)](#) agus trí líonra na Seirbhísí um Fhaisnéis do Shaoránaigh. Táimid freagrach as an [tSeirbhís Bhuiséadta agus Chomhairle Airgid \(SBCA\)](#) agus cuirimid an [tSeirbhís Abhcóideachta Náisiúnta do Dhaoine faoi Mhíchumas \(an NAS\)](#) ar fáil.

Cuirimid an saoránach i gcroílár gach rud a dhéanaimid agus leagtar amach sa Chairt seo na prionsabail atá mar bhonn agus mar thaca ag ár seirbhísí. Is féidir leat teacht ar ár [bPlean Gníomhaíochta um Sheirbhís do Chustaiméirí](#) ar ár [láithreán gréasáin, citizensinformationboard.ie](http://láithreán.gréasáin.citizensinformationboard.ie)

Táimid tiomanta do na nithe seo a leanas:

- 1. Faisnéis soiléir, cuimsitheach agus cruinn**
Cuirfimid faisnéis shoiléir agus mhionsonraithe ar fáil faoi sheirbhísí poiblí agus sóisialta chun cabhrú leat do riachtanais a aithint agus rochtain a fháil ar do theidlíochtaí.
- 2. Freagraí prasa, cúirtéiseacha agus éifeachtúla**
Beimid freagrúil do do riachtanais agus cuirfimid ár seirbhísí ar fáil go hígair agus go héifeachtúil.
- 3. Comhionannas agus éagsúlacht**
Beidh meas againn ar éagsúlacht agus cinnteoidimid do cheart chun córa comhionainne.
- 4. Rogha**
Déanfaimid ár seirbhísí a phleanáil agus a sheachadadh ionas gur féidir leat rochtain a fháil orthu ar an mbealach is fearr a oireann duit.

5. **Rochtain**

Cinnteoimid go mbeidh ár seirbhísí agus ár n-oifigí go léir inrochtana go hiomlán. Déan teagmháil lenár nOifigeach Rochtana ag accessofficer@ciboard.ie

6. **Teangacha oifigiúla**

Cuirfimid ár seirbhísí ar fáil trí Bhéarla, trí Ghaeilge agus go dátheangach nuair is gá.

7. **Comhairliúchán agus meastóireacht**

Rachaimid i gcomhairle leat chun do riachtanais a dheimhniú agus ár seirbhísí á bhforbairt, á seachadadh agus á meas againn.

8. **Custaiméirí inmheánacha**

Tabharfaimid tacaíocht dár bhfoireann chun a chinntiú go gcuireann siad seirbhís den scoth ar fáil dá chéile agus duitse.

9. **Comhordú**

Oibreoidimid go dlúth le heagraíochtaí eile chun seirbhísí poiblí atá dírithe ar shaoránaigh a sholáthar.

10. **Achomhairc**

Coinneoimid córas achomhairc agus athbhreithnithe inrochtana agus trédhearcach nuair is cuí.

11. **Tuairimí agus gearáin**

Ba mhaith linn an tseirbhís is fearr is féidir a chur ar fáil duit agus cuirimid fáilte roimh gach tuairim faoinár seirbhísí. Déan teagmháil lenár Riarthóir Gearán ag annemarie.owens@ciboard.ie

Nochtadh Cosanta 2023

Beartas um Nochtadh Cosanta a Fhorbairt

De réir fhorálacha an Achta um Nochtadh Cosanta, 2014, arna leasú leis an Acht um Nochtadh Cosanta (Leasú), 2022, is é beartas an Bhoird um Fhaisnéis do Shaoránaigh (BFS) a chinntiú gur féidir lena fhostaithe, chomh maith le hoibrithe agus oibrithe deonacha cuideachtaí arna maoiniú ag an BFS, imní a chur in iúl faoi mhírialtachtaí nó éagóir fhéideartha i dtuairisciú, nó faoi ábhair imní eile a bhaineann leis an eagraíocht.

Ciallaíonn nochtadh cosanta go gcosnaítear duine aonair sa dlí chun imní a thuairisciú faoi éagóir a chreideann siad atá ag tarlú nó a tharla ina n-ionad oibre. Tugtar 'sceithireacht' ar nochtadh cosanta a dhéanamh freisin.

I gcomhréir leis an leasú ar Acht 2022, forbraíodh beartas um Nochtadh Cosanta chun creat a chur ar fáil do dhaoine aonair chun imní a chur in iúl faoi éagóir fhéideartha. Tá sé mar aidhm ag an mbeartas soiléiriú a dhéanamh ar shamplaí de na rudaí a d'fhéadfadh a bheith san éagóir agus cad

nach n-aicmeofaí mar éagóir chun críocha an Achta, agus béim á leagan ag an am céanna ar bheartais inmheánacha atá ann cheana a chlúdaíonn ábhair nó gearáin eile lasmuigh de scóip an bheartas.

Tá an beartas seo ag céim an athbhreithnithe deiridh, agus táthar ag súil go dtabharfar chun críche é go luath in 2024. Níor cuireadh an BFS ar an eolas faoi aon Nochtadh Cosanta le linn 2023.

Tomhaltas Fuinnimh

Fuinneamh

Tá spriocanna sonracha gníomhaíochta aeráide ag Plean Gníomhaíochta aeráide na Roinne Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide 2023 (CBT 23) do chomhlachtaí san earnáil phoiblí lena n-áirítear laghdú 51% ar astaíochtaí gás ceaptha teasa faoi 2030, chomh maith le feabhas ar éifeachtúlacht fuinnimh san earnáil phoiblí ó sprioc 33% in 2020 go 50% faoi 2030. Tá an tAcht um Ghníomhú ar son na hAeráide agus um Fhorbairt Ísealcharbóin (Leasú), 2021 mar bhonn agus taca dlíthiúil ag comhlachtaí san earnáil phoiblí maidir le gníomhú ar son na haeráide.

Ceanglaítear ar an mBord um Fhaisnéis do Shaoránaigh (BFS) a shonraí bainistíochta fuinnimh agus feidhmíochta a thuairisciú don Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann (ÚFIÉ) ag baint úsáide as nósanna imeachta agus modheolaíochtaí ríofa atá sonraithe ag an ÚFIÉ faoi Ionstraim Reachtúil Uimhir 426/2014 Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Éifeachtúlacht Fuinnimh) 2014.

Tá an BFS tiomanta dá astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú agus a éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú ag féachaint do spriocanna 2030 seo a leanas:

- **Carbon**

Is é sprioc 2030 gás ceaptha teasa ná 45,439.2 KgCO₂ (lena n-áirítear sprioc gás ceaptha teasa neamh-leictreachais de 16,041.3 kgCO₂).

- **Éifeachtúlacht Fuinnimh**

Is é sprioc tomhaltais fuinnimh BFS 2030 ná 505,649 kWh.

Is 'Méadrach Déine/feidhmíochta' í an sprioc Éifeachtúlachta Fuinnimh, is é sin, kWh/m² seachas sprioc iomlán. Is é sprioc tomhaltais fuinnimh 2030 ná 155 kWh/m², faoi réir athruithe limistéir.

Feidhmíocht Fuinnimh

Seo a leanas na staitisticí is déanaí ó thuarascáil ÚFIÉ ar ídiú fuinnimh an BFS in 2022 i gcomparáid le bonnlíne 2009;

- Coigilteas fuinnimh 47.1% níos fearr ná bonnlíne 2009.
- Tháinig laghdú 50.1% ar astaíochtaí CO₂ i gcomparáid le bonnlíne 2009.

Maoiniú arna Sholáthar don tSeirbhís Cuideachtaí Seachadta

Seirbhísí um Fhaisnéis do Shaoránaigh	2023	2022
SFS Bhaile Átha Cliath Theas	€2,143,902	€2,003,748
SFS Bhaile Átha Cliath Thuaidh	€2,402,450	€2,331,767
SFS Laighean Theas	€2,048,702	€1,981,653
SFS Laighean Thuaidh	€2,315,040	€2,373,012
SFS Chonnacht Thuaidh & Uladh	€1,988,133	€2,018,143
SFS Chonnacht Theas	€1,535,873	€1,489,396
SFS na Mumhan Thuaidh	€1,756,451	€1,773,458
SFS na Mumhan Theas	€2,023,924	€1,990,403
Iomlán	€16,214,475	€15,961,580

SBCA	2023	2022
Tacaíocht SBCA	€1,108,991	€1,107,007
SBCA Náisiúnta don Lucht Siúil	€332,048	€368,604
SBCA Bhaile Átha Cliath Thuaidh	€2,948,325	€2,850,960
SBCA Bhaile Átha Cliath Theas	€2,691,663	€2,724,587
SBCA Laighean Theas	€2,406,871	€2,368,301
SBCA Laighean Thuaidh	€2,286,857	€2,167,894
SBCA Chonnacht Thuaidh & Uladh	€2,131,122	€2,187,426
SBCA Chonnacht Theas	€1,749,206	€1,668,772
SBCA Thuaisceart Mumhan	€2,430,572	€2,410,786
SBCA Dheisceart na Mumhan	€2,193,860	€2,125,783
Iomlán	€20,279,515	€19,980,120

Náisiúnta	2023	2022
Seirbhís Ghutháin um Fhaisnéis do Shaoránaigh	€1,490,498	€1,342,041
Seirbhís Ateangaireachta na Teanga Comharthaíochta	€725,542	€663,332
An tSeirbhís Abhcóideachta Náisiúnta do Dhaoine faoi Mhíchumas	€3,148,074	€2,972,746
Clár Ateangairí Theanga Chomharthaíochta na hÉireann	€254,706	€42,000
Iomlán	€5,618,820	€5,020,119

Tacaíochtaí	2023	2022
Tairseach	€47,000	€47,000
Ionad Comhairle Dlí Saor in Aisce (ICDS)	€140,000	€140,000
Treoir	€34,400	€34,400
An Chomhairle um Inimircigh in Éirinn	€68,000	€68,000
Iomlán	€289,400	€289,400

Foriomlán	€42,402,210	€41,251,219
------------------	--------------------	--------------------

Acht na dTeangacha Oifigiúla

Tháinig na forálacha nua in Acht na dTeangacha Oifigiúla (Leasú), 2021 i bhfeidhm ar an 13 Márta 2023. Leagann an tAcht roinnt riachtanas suntasach ar chomhlachtaí poiblí maidir le húsáid na Gaeilge.

Seo a leanas cuid de na forálacha sa reachtaíocht nua:

- Sprioc go mbeadh 20% d'earcaigh nua san earnáil phoiblí agus sa Státseirbhís inniúil sa Ghaeilge faoi 2030.
- Foráil chun a chinntiú go bhfreagrófar cumarsáid le comhlacht poiblí ar na meáin shóisialta sa teanga chéanna.
- Foráil a éilíonn ar chomhlachtaí poiblí a chinntiú go bhfuil ar a laghad 20% dá bhfógraíocht bhliantúil i nGaeilge.

Tá an Bord um Fhaisnéis do Shaoránaigh (BFS) tiomanta do na forálacha atá leagtha amach san Acht a chomhlíonadh.

Is í Caroline Mitchell, Ceann Gníomhach na Rannóige, Seirbhísí Corparáideacha, an t-oifigeach sinsearach atá ainmnithe chun críocha an Achta seo chun maoirseacht a dhéanamh ar fheidhmíocht an BFS faoi oibleagáidí an Achta seo agus chun tuairisciú air sin do Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin an BFS. Tá ár mbosca poist do gach ceist maidir leis an Acht ATO@ciboard.ie

In 2023, rinne BFS an méid seo a leanas:

- Bhain sé amach an sprioc a leagadh amach faoi alt 10 Fógraíocht agus bhí ar a laghad 20% dár bhfógraíocht i nGaeilge.
- Caitheadh 3.13% ar an sprioc 5% d'aon airgead a chaitear ar fhógraíocht chun fógraíocht a chur i nGaeilge trí na meáin Ghaeilge. Bhí easpa gníomhaireachtaí meán chun freastal ar an éileamh ina phríomhchúis.
- D'fhreastail sé ar roinnt seimineár faisnéise faoin Acht agus d'eagraigh siad cruinniú ar leith le hoifigeach ón Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán mar chuid de muid féin a chur ar an eolas faoin Acht.
- Chuaigh sé i dteagmháil le hoifig an Choimisinéara Teanga roinnt uaireanta chun faisnéis a bhailiú.

An Fhoireann a Choinneáil ar an Eolas

Scríobh BFS chuig gach ball foirne chun iad a chur ar an eolas faoi Acht na dTeangacha Oifigiúla, faoi stair na Gaeilge agus faoi fhaisnéis faoi shuirbhé chun tacú le forbairt cúrsaí Gaeilge do gach ball foirne sa BFS.

- Seoladh an suirbhé chuig gach ball foirne (85), fuaireamar 50 freagra. acu, agus mhaígh 14% caighdeán maith Gaeilge a bheith acu nó cúrsa deimhnithe Gaeilge a bheith déanta acu.
- Astu siúd a d'fhreagair, dheimhnigh 82% go bhfuil siad eolach ar Acht na dTeangacha Oifigiúla (Leasú), 2021. • Léirigh 74% de na freagróirí spéis i gcúrsa Gaeilge a dhéanamh.
- Maidir le hinniúlacht sa Ghaeilge - mhaígh 32% nach raibh aon inniúlacht acu, mhaígh 54% de na freagróirí go raibh 'cupla focal'

Rialtas na hÉireann
Government of Ireland

An Bord um **Fhaisnéis** do Shaoránaigh
faisnéis · comhairle · tacaíocht

